

LO PEDRÍS

63

març 2016

www.lopedris.cat

Butlletí trimestral d'informació

VILAPLANA

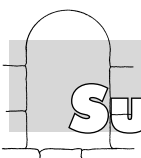
LO RIU ÉS VIDA DEFENSEM-LO

La redacció

APOSTAR, des de Lo Pedrís, per una portada reivindicativa sobre la gran manifestació popular a Amposta del dia 7 de febrer de 2016 per defensar l'aigua del riu Ebre i del ric i divers ecosistema del seu Delta, així com, en aquest número 63, d'entrevistar una de les seves portaveus i activistes més autoritzades com és: Susanna Abella per aclarir-nos quina és l'actualitat i la problemàtica sobre el Pla Hidrològic de la conca, posa de manifest, altra vegada, l'esperit universalista i generalista que ens vam posar com una de les nostres màximes com a revista, des de que ens vam constituir com a equip de redacció a l'octubre de l'any 2000.

Per altra banda, i de forma divergent però alhora complementària, tampoc hem volgut deixar mai de banda, REIVINDICAR i donar a conèixer el que ens és més proper, singular i íntim com a poble. Motiu pel qual, sempre hem volgut ressaltar els fets i les coses que ens identifiquen com a poble: personatges, històries, costums, notícies, entitats, opinions, cases, carrers, fonts, paisatges... I també, com no, mostrar, de ben a prop, la nostra gent a través de nombrosos qüestionaris i entrevistes que hem anat realitzant al llarg de tots aquest anys; com és el cas que avui ens ocupa de l'Albert Maria Robert, de Cal Morenet, i dels cosins Mestre, de Cal Bruno, Josep Maria i Jaume, per redescobrir-los una mica més mitjançant la llum i l'ànima que traspuen les seves paraules.

Sumari

Editorial	2
Entrevista Albert Maria Robert Ferré	3-4
Entrevista Susanna Abella, portaveu de la Plataforma en Defensa de l'Ebre	5
Entrevista amb contrast Josep M Queralt i Jaume Anguera	6-8
Homenatges L'adéu de la Muriel Casals	9
Qüestionari: Multes	10-11
Homenatges Tiet Ezequiel	12
Opinió Franco, el silenci d'una tirania	13
Música Històries de músic / Un pianista en vol lliure	14-15
Les nostres fonts	16 - 17
Activitats de Nadal	18 - 19
Festa Major de Sant Sebastià	20
LO PEDRÍS pel món / Carnaval 2016 Vilaplana	21
Notícies	22
Medicina esportiva Quelcom sobre les varius?	23
Novetats editorials	24 - 25
Personatges femenins D'on és?	26
Poesia	27
Tradicions: opinió	28
Teatre	29
Art	30
Literatura culinària	31
Activitats infantils	32 - 33
L'ESCOLA	34 - 38
Cuina	39
Passatemps	40

LO PEDRÍS

Edita: **Lo Pedrís**

Coordinació

Montse Cabré	Josep de Las Heras
Montse Ferré	Josep M. Garcia
Josep Huguet	Hilari Juanpere
Jordi Mariné	Josep Mestre
Teresa Serra	Mei Salvat
Dolors Sentís	Roser Queralt

Correcció

Francesc Mariné
Jordi Serra
Òscar Aymamí
Carme Maigí

Prensa on-line

Raquel Virgili
Laura Aragonés

Col·laboradors

Maria Mestre
Núria Ferré
Carme Abelló
Maria Bigorra
Paquita Tost

Portada

Laura Aragonés Maigí

www.lopedris.cat

Composició i Impressió

sbm

D.L. T-1553-2000

Tirada 500 exemplars

Preu: 2,50 Euros

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no assumeix, necessàriament, les opinions que els col·laboradors manifesten en llurs articles ni que s'hi identifiqui.

Annexe amb la revista aquest número:

Làmina 47

Carrer Major

Foto cedida per
Lluís Ilorenç

Albert Maria Robert Ferré

Nascut el 4 de novembre de 1949

■ Mei Salvat Salvat

Amb el seu parlar pausat, que busca la paraula més adient, la més amable, l'Albert Maria ha anat desgranant un relat de la vida del nostre poble des del forat de la seva prodigiosa memòria.

En la conversa narra les peripècies de la seva família fins a aconseguir comprar la casa on viu ara i el tros on es quedaven a viure al temps del plegar avellanes, fins que a l'any 1973 van comprar una coret.

Parla de moltes persones, amb noms, cognoms, procedència, malalties, morts i moltes dates i dades curioses com el nom del tabac i del paper de fumar, i de cadascun dels homes que l'enviaven a comprar-lo, però de tot l'univers que descriu, aquí només en transcriuré una petita part.

— **Com era Vilaplana quan eres petit?**

Els carrers eren de qualsevol manera, tot eren pedres, tot era fang, s'havia de tirar runa per a tapar els còrrecs... Però a l'any 1959, van fer les "cloaques", llavors tot eren "acèquies" i si trobaven alguna pedra grossa, la barrinaven per trencar-la.

Les escoles es van començar a fer a l'any 1962, en un hort que van comprar a cal Puixalà. Abans l'escola era a la casa de la Vila, on ensenyava primer el senyor Agustí, que va ser molt bon mestre i després el senyor Marcos, amb qui en sé d'aprendre, cada vegada sabia menys, per això la mare va decidir que em quedés a casa a cuidar l'àvia que havia perdut la memòria.

L'àvia va morir quan jo tenia 13 anys i la vam haver d'enterrar a terra.

— **No hi havia el cementiri?**

Sí, però només hi havia nínxols per a la gent més rica i per a la seva gent, a la resta els enterraven a terra, com a les bèsties. (Ho reviu com una gran injustícia)

L'any 1967 és van fer els primers nínxols, i en van tornar a fer el 1978. Els últims els han fet el 2002. (I és capaç de recórrer el cementiri dins el seu cap, com un petit poble on cada nínxol porta el nom d'una família que passa a tenir nous veïns).

— **Quines altres coses recordes?**

L'any 1969 el Pep Basses, Bidó Aymamí de cognom, va vendre l'hort on es va construir el Casal que es va inaugurar el 30 d'agost de l'any 1981, aquell mateix dia es va inaugurar la Caixa Rural, un al matí i l'altra a la tarda.

— **I la Cooperativa?**

La Cooperativa es va fundar l'any

1956 i era a ca la Sisqueta Morena, on viu ara l'Ernest Aymamí, després va ser a ca la Montserrat Viudo, on viuen ara a cal Còbit. El local que ara coneixem el van començar a construir el gener de

1960 i el van inaugurar el 15 de maig.

Aquest mateix any van retirar uns autos antics que portava el Pep Teodoro, germà de l'avi del Pep i del Teodoro i van posar l'auto de línia nou. A l'any 1967 en van portar un altre.

— **Recordes quan va caure un llampec al campanar?**

Em sembla que va ser el setembre del 1957. A Mossèn Prous li va trencar plats i gots i li va espatllar la ràdio, fins a l'any 1973 no van posar el parallamps.

Abans feia unes tempestes molt fortes. Recordo que a l'any 1958 vaig veure caure un llampec molt a prop, a la carretera, des de llavors, les tempestes em fan por! També en tinc quan tiren petards, per això per sant Joan mai surto de casa.

Mercedes-Benz

Autolica

Concesionario Oficial Mercedes-Benz Ctra. Valencia - Barcelona, km. 248, 43006, TARRAGONA, Tel.: 977 54 50 11 · Països Catalans, 7 -9-11, 43202, REUS, Tel.: 977 32 60 20 · Polígon. Mercaderies, 1 (Sortida 40 de l'AP7 direcció l'Aldea), 43896 l'Aldea (TARRAGONA), Tel.: 977 45 18 38, Fax: 977 45 18 81, info@ttautolica.es

Un altre any de tempesta va ser l'octubre del 1999 que hi va haver l'aiguat que va prendre els arxius de la casa de la vila, guardats al magatzem perquè a l'ajuntament hi estaven fent obres. També va prendre l'auto mortuori, regalat l'any 1981 per l'Anita Martí Mestre, cunyada del Pere Torero que vivia a França; i fins i tot es va endur les caixes, que el Pepet Bidó duia a les cases amb el meu ajut des del 1970.

— **Com eren les festes d'abans? Com se celebraven els Reis, per exemple?**

Quan era petit posàvem una mica de palla per als cavalls i et portaven... un llapis i una llibreta per pintar.

— **No hi havia cavalcada?**

No, fins a l'any 1970 o 71, que va començar a ca la Maria Mundeta. Jo no els veig mai els reis perquè passen massa tard.

— **I esperar els Reis?**

Això sí, això ho he vist tota la vida. A més conforme ens fèiem més grans, més llargs eren els rastres. També hi havia qui portava picarols d'animals. Jo no.

Un cop, els reis em van portar un carro petit, en aquella època jo ja era un noi alt, i al Joan Quimetes, que era més petit, un de gran. Quan ho vaig comentar a la mare, em va dir: "Els reis no passen, són el pare i la mare, i naltros només hem

pogut comprar aquest." I amb això es va acabar.

— **I de la Setmana Santa, què recordes?**

Recordo que s'anava a matar jueus amb els carraus. A mi me'l deixava la mare de la Conxita Pastoret i em sembla que era a la missa de Dijous sant que fèiem anar els carraus i ens deien «avui es moriran tots els jueus».

També me'n recordo que l'any 1958 va venir el Rafalet de Barcelona, que era molt tremendo i més petit que jo i el van fer anar amb mi al viacrucis i va tenir molta por de les cucurulles, que deia que el perseguïen, aquell Divendres Sant a la nit, només li van dir «ja baixen» i es va amagar esglaiat a sota del llit. (Això ho explica rient).

En acabar l'entrevista, em diu el dia, el mes i l'any de la mort de cada un dels meus avis i de la tia Sebastiana i s'acomia amb un respectuós: "Molts records per a la teva mare".

Moltes gràcies, Albert Maria.

L'Ajuntament s'estrena a les xarxes socials

■ Josep Bigorra Llauradó

Des de principis de desembre l'Ajuntament té perfil a Facebook, Twitter i Instagram

Coincidint amb l'inici de les activitats incloses al programa de Festes de Nadal, l'Ajuntament de Vilaplana va estrenar els seus propis canals a Facebook, Twitter i Instagram. En aquests perfils s'hi poden trobar tant l'agenda d'activitats del poble, com notícies de premsa, o fotos de les activitats organitzades. Volen ser un canal de proximitat als vilaplanencs i vilaplanenques i aquells que hi tenen algun lligam o senzillament volen estar informats d'allò que passa al municipi.

Les xarxes socials són, doncs, un nou canal de co-

municació que des de l'Ajuntament posem a la vostra disposició per mantenir-vos informats i us convidem a seguir-nos:

www.facebook.com/AjVilaplana www.twitter.com/AjVilaplana www.instagram.com/AjVilaplana

Cal recordar que a principis de juliol de 2015 l'Ajuntament va estrenar canal a WarnApp, aquest és un sistema de comunicació que permet rebre tot tipus d'avísos, des de pregons, decessos fins a notícies destacades del nostre poble. Per poder subscriure-us a la llista de distribució de missatges us heu de descarregar l'aplicació WarnApp, de manera gratuïta, des de la botiga d'aplicacions del vostre mòbil. Per cercar la llista dins l'aplicació només cal que poseu "Vilaplana". Més de 230 persones ja reben la informació a l'instant al seu dispositiu mòbil.

TECPERVAL, S.L.

TÈCNICS EN PERITATGES i VALORACIONS

Joan Bonet i Mestre

Camí de l'Aleixar, núm. 42, L-4
43202 REUS (Tarragona)
Tel. 977 326 244 - Fax 977 326 458
tecperval@telefonica.net

Pg. de la Mussara, 1
Vilaplana del Camp

PINTURA DECORATIVA
Josep M. Garcia

Tel. 977 815 078
Mòbil 619 233 190

Susanna Abella,

portaveu de la Plataforma
en Defensa de l'Ebre

■ Laura Aragonés Maigí

Ja fa tot just 15 anys que alguns vilaplanencs i vilaplanenques ja éreu a Móra d'Ebre per protestar contra el Pla Hidrològic Nacional, la central tèrmica d'Enron i els parcs eòlics. Per defensar el riu Ebre molts de vosaltres també vau desplaçar-vos fins a Barcelona fa un grapat d'anys o a Amposta aquest passat 7 de febrer.

Sembla que el conflicte pel transvasament de l'Ebre no s'ha acabat mai de sufocar, sinó que ha nascut cada cop que el Partit Popular ha estat al poder. Però una vegada més s'ha topat amb la població, que cada cop més conscienciada de les greus conseqüències que el Pla Hidrològic podria provocar, ha tornat a treure les samarretes blaves amb el nus del fons de l'armari.

Per abordar millor aquest tema, en aquesta edició de Lo Pedrís hem contactat amb la Plataforma en Defensa de l'Ebre. Entrevistem la portaveu Susanna Abella i, abans de parlar més detalladament sobre l'actual Pla Hidrològic de Conca, vol agrair la solidaritat dels veïns de Vilaplana pel suport a la manifestació i per ser participants d'aquesta lluita.

—És tremendament emocionant veure la participació de tanta gent vinguda d'arreu. Us estem molt agraïts, perquè haguésseu vingut a manifestar-vos al nostre costat i perquè feu que la lluita de l'Ebre també siga la vostra lluita. Per nosaltres és molt important que el problema de l'Ebre deixi de ser un problema local a ser un problema de Catalunya.

És un projecte inviable per la protecció del Delta i els impactes no només serien mediambientals, sinó que també econòmics i socials. Susanna Abella ens explica més concretament les conseqüències de la posada en marxa del Pla de Conca.

—El Pla de Conca de l'Ebre pretén fer 50 nous embassaments i 450.000Hc de nous regadius, a l'hora que redueix el cabal ecològic a la mínima expressió. Aquest cabal està demostrat que és insuficient per mantenir l'ecosistema de l'Ebre i tindrà efectes devastadors sobre

l'agricultura, la pesca i els cultius marins, que són la base de l'economia del Delta de l'Ebre.

El Delta és un espai clau en la migració de les aus entre Àfrica i Europa, els efectes negatius sobre els ecosistemes del Delta tindran efectes sobre aquestes migracions, per això des de la Unió Europea es miren amb especial interès tot el que està passant a l'Ebre.

El Delta de l'Ebre, com tots els deltes del món, s'ha anat formant dels sediments que ha anat arrossegant el riu durant els anys. Des de la construcció dels grans embassaments als anys 60 s'ha reduït els sediments un 95% i fruit d'aquesta reducció, el delta avui està en clar retrocés. Si es construeixen 50 embassaments més deixaran d'arribar els pocs sediments que arriben ara i s'acceleraran encara més els problemes de regressió i subsidència que ara afecten el Delta. La reducció de l'aigua que baixa pel riu afectarà la salinitat dels camps d'arròs, generarà problemes de falta d'oxigen en el riu i llacunes i s'aportarà menys fitoplàncton a la plataforma pesquera del Delta i a les badies, afectant negativament la producció pesquera.

Com molts sabeu, la defensa del riu Ebre no és nova d'ara, sinó que és una història que ja ve de lluny. Hem preguntat a Susanna Abella sobre aquests anys de lluita al carrer.

—Portem des dels anys 80 lluitant pel futur del Delta de l'Ebre i perquè no s'especuli amb l'aigua del riu i amb el nostre futur. En tots aquests anys, els escenaris han anat canviant, des del minitransvasament al Camp de Tarragona dels anys 80, el Pla Borrell als 90 i el nefast Pla Hidrològic Nacional d'Aznar l'any 2000. Tanmateix, en tots aquests plans hi ha un denominador en comú: els transvasaments de l'Ebre cap al sud i cap a l'entorn metropolità.

Ara estem en el Pla de Conca de l'Ebre, que és l'avantsala del nou Pla Hidrològic Nacional que es farà en els propers anys. La Plataforma està lluitant perquè aquest Pla de Conca no permeti que mai més puguin plantejar-se transvasaments. Per això tenim una triple lluita: a nivell estatal amb els tribunals estatals, a nivell europeu implicant les institucions europees perquè facin complir

les seues normatives, però sobretot és important la lluita a nivell social.

Susanna té clar que la implicació de la ciutadania és clau. Ja siguin ebrencs o no, perquè al cap i a la fi, directament o indirectament tothom sortiria perjudicat de perdre el Delta. La manifestació del 7F va tenir lloc el dia abans de la visita de diversos eurodiputats al Delta per conèixer in situ el problema. Gairebé es van topa, doncs, amb les 50.000 les persones que ens vam manifestar a la capital del Montsià. Una xifra prou aproximada al càlcul del popular Xavier Garcia Albiol, qui dies abans ens havia titllat de "quatre vots". Una riuada de gent d'arreu de Catalunya el va respondre sota el mateix clam: "Lo riu és Vida. No al transvasament". La portaveu de la PDE ens assegura, per acabar, que saben que els eurodiputats en van prendre molt bona nota.

Les terres de cultiu dels cosins Mestre de cal Bruno

Josep M Queralt Mestre - Jaume Anguera Mestre

■ Josep M García Abelló

A Vilaplana, dos cosins germans, dels sis Mestre per via materna de cal Bruno, coincideixen en què professen el fet de cultivar la seva terra amb gran dedicació i fruïció. Tanmateix, i tot i tenir aquest punt de partida inicial, el qual conflueix com a motor de fons a l'hora d'escollir una mateixa tria, també cal puntualitzar que ho desenvolupen des de dos formes d'entendre-ho, de fer-ho i de viure-ho diferent.

El primer cosí germà, en Josep M. Queralt Mestre, ja fa uns anys que s'escapa, quasi bé cada cap de setmana, de la gran capital catalana, per venir al seu poble natal per dedicar bona part dels seus esforços a cultivar un trosset de terra anomenat el Coll Blanc, el qual conrea i mima com una mena de jardí paradisiac on li destaca un frondós i estilitzat alzinar. El segon cosí germà, en Jaume Anguera Mestre, ja porta molts anys de la seva vida professional, sortint cada dia de bon matí, des de casa seva, situada al carrer major del seu poble, per treballar les seves terres de cultiu, en forma d'explotació agrària, que hereta com a patrimoni familiar, i que conrea i gestiona amb tota l'empenta, coneixements i passió del món.

Avui, i a través del present qüestionari, volem conèixer els seus projectes vitals agrícoles una mica millor i descobrir quines diferències o coincidències poden tenir aquestes formes d'entendre i de conrear les seves respectives terres agrícoles,

les quals de forma conjunta i complementària, ja sigui per oci, per negoci o pel què sigui, conformen el nostre preuat i, de vegades poc valorat, territori.

1-Quan, com i amb qui vas començar la teva aventura amb les terres de cultiu que avui en dia portes?

2- Per què vas triar aquesta professió o hobby ?

3- Ens pots explicar on es troben les teves terres i ens pots descriure com són?

4- Quins són els principals arbres de cultiu que tens plantats i amb quines varietats ho complementes?

5- Fas verdura? En cas afirmatiu, de quin tipus? I la fas per consum familiar propi o per vendre al mercat?

6- Quina és la teva relació amb la terra? Penses que la cuidem de manera adequada?

7- Què és l'aigua per a tu, en relació a les teves terres?

8- Què en penses de que la gent pugui passejar pels camins de la teva finca ja sigui caminant, corrent, buscant bolets o senzillament contemplant la teva plantació?

9- Quina opinió en tens de la tradició de la caça, tan antiga i tan arrelada al poble, dins de les finques de cultiu, camins veïnals o dins de la zona d'àrea lliure de caça?

10- Tens problemes amb la fauna salvatge dels nostres boscos, porcs senglars, cabirols, guineus... ? I si és així, quines solucions penses que cal adoptar?

11- Penses que les administracions, ja siguin locals o comarcals, haurien d'ajudar més la nostra pagesia i protegir més les nostres terres de cultiu?

12- Què creus que en penses la teva família i o els teus amics de la teva feina al camp?

13- Per acabar, quin futur immediat o llunyà albi-res o intueixes per les teves terres de cultiu i del conreu agrícola en general?

Genís Torres Aymamí, S.L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29
43380 VILAPLANA

CARBURANTS VILAPLANA

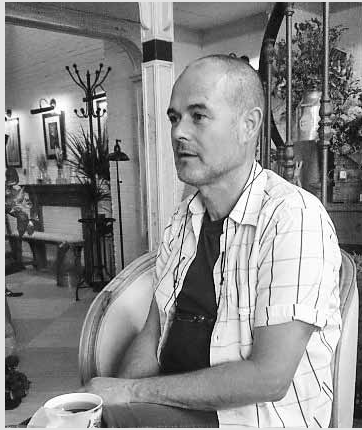
DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: ☎ 977 328 417

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h

ENTRE AUTOMOBILISTES

Josep M Queralt Mestre

Jaume Anguera Mestre

1. Va ser un projecte conjunt amb el Haïm. A partir de principis del 2000 vam venir més sovint a Vilaplana a passar els caps de setmana i vam començar a treballar el Coll Blanc amb l'objectiu de preservar el patrimoni natural. Com que el tros s'havia transformat en un bosc es va netejar i aclarir i una part del terreny es va passar a conreu.

2. A mi sempre m'ha agradat la terra. D'altra banda, també m'interessa la jardineria i el paisatgisme. En el cas del

Haïm cercava un espai de pau i tranquil·litat com a contrapunt a la vida urbana.

3. El tros està dividit entre els termes de Vilaplana i l'Aleixar, al començament del Camp de Vaques per la part de Vilaplana. És el típic tros de secà; és molt planer i situat entre dues rases.

4. Els arbres de cultiu són majoritàriament fruiters, a banda dels olivers que hi havia a la finca. Cal tenir en compte que no és un tros de conreu i, en aquet sentit, els arbres tenen un valor més ornamental que altra cosa.

5. No faig verdura. En aquest tros no hi ha aigua i venint només els caps de setmana és impossible. Espero jubilar-me per poder dedicar-m'hi.

6. Per mi la terra i el paisatge són una metàfora visual en que es barregen imaginació i realitat. La meva visió de la terra està molt relacionada amb la poesia i la pintura. Sóc conscient de la singularitat de la meva relació amb la terra i el paisatge.

7. El fet de no disposar d'aigua m'ha portat a buscar alternatives que em permetin regar mínimament durant els mesos d'estiu. És una limitació important a l'hora de materialitzar determinats projectes.

1. Vaig començar de molt jove de la mà del meu pare ja que no m'agradava estudiar. Ell em va ensenyar a conrear i a estimar la terra. Sempre el vaig tenir al meu costat, tot i les discussions pertinents, fins i tot quan vaig decidir reformar la finca amb el cultiu d'ametllers. Sempre hi havia hagut monocultiu d'avellaners.

2. Perquè ben aviat vaig entendre que encara que fos una feina molt sacrificada, també era molt creativa i lliure. Jo podia fer i desfer a la meua manera sense que ningú (a part de mon pare, és clar) em manés. També vaig creure que d'aquesta vocació em podria guanyar la vida dignament, cosa que no sempre succeeix amb altres professions.

3. La meua finca es troba a un quilòmetre del poble a la carretera d'Alforja, dins el terme municipal de L'Aleixar. La travessa la carretera que es va construir de Vilaplana a Alforja al anys 90. No és completament plana ja que està situada al peu de la muntanya i la part més alta (anomenada per la família Canta-corbs) ja és bosc de pi i alzina. Des de la part que queda per sobre la carretera es veu el mar. Aquest desnivell del terreny ha fet que per plantar fruit de secà hagi hagut de fer molts bancals. Les cinc basses que hi ha em permeten duu a terme el rec de suport: un rec entre el secà i el regadiu que fa que les collites siguin més regulars.

4. Faig monocultiu d'ametllers, tot i que tinc unes quantes oliveres i alguns arbres fruiters pel consum propi.

5. La verdura l'he començat a fer de gran. Abans la feia el meu pare i jo no en tenia cap interès. Ara trobo que és una feina molt agraïda. Cultivo la de temporada per menjar a casa.

6. La terra és la meua opció de viure, forma part de la manera que tinc de veure la vida i de guanyar-me-la. El treball és dur, no compto hores, no penso si és diumenge o si és festa, si hi inverteixo més del que cal... malgrat tot n'estic orgullós. També hi tinc un estret vincle a nivell emocional ja que ve d'una llarga tradició familiar.

Quant a cuidar-la faig el que puc. Cada vegada miro de ser més curós amb l'entorn, procuro ser menys agressiu amb els productes que utilitzo, de tornar a la terra el que n'extrec,

8. Aquest tema és una mica complex. D'una banda, tinc un concepte del meu tros com una mena de jardí tancat, un espai íntim i secret i, en aquest sentit, la presència de l'altre constitueix un element "curtcircuitador".

9. El Coll Blanc l'hem declarat com a zona en què no es permet caçar. Es tracta d'una qüestió d'ètica, tot i que respecte l'activitat dels caçadors i reconec el seu paper respecte a l'equilibri de l'ecosistema. Nosaltres volem que el Coll Blanc sigui un espai a preservar.

10. Tenim un greu problema amb els senglars i els cabirols. Ens malmeten els arbres i els marges. No sabem com solucionar aquest problema sense fer una inversió considerable.

11. Els problemes de l'agricultura no estan ben resolts a casa nostra. La Política Agrària Comuna no té en compte les especificitats de Catalunya. Només un estat sobirà pot garantir un canvi en les regles del joc.

12. Respecten i entenen la meva activitat.

13. Pel que fa al Coll Blanc continuarem el projecte que tenim endegat, amb les limitacions pròpies d'una dedicació de caps de setmana. Respecte a l'agricultura en general constitueix un element clau per a la viabilitat de la futura República Catalana i, en aquest sentit, s'han de produir canvis estratègics en les polítiques agrícoles.

no deixar deixalles al tros... En general penso que les persones que treballen la terra des de la tradició i des de l'amor transmeten per la família la tractem com cal. Tot i així les terres que ja no són propietat dels pagesos sovint, es converteixen en finques tancades que acostumen a ser una mena d'aparcament de deixalles. S'hi construeixen casetes que transformen la identitat del paisatge que havíem mantingut els pagesos fins ara dins del nostre terme.

7. És el pitjor dels meus somnis. Em neguiteja i de vegades no em deixa dormir. Degut a la sequera continuada que patim, l'aigua ha anat minvant fins el punt que es fa molt difícil omplir qualsevol bassa. Les mines no ragen i els pous estan secs. Jo en els anys que fa que m'hi dedico no havia vist mai una sequera igual. Tant és així que em veig obligat a fer un pou per intentar trobar-ne i poder regar els arbres. Espero estar de sort!!!!

8. Pregunta difícil. Fins fa poc temps no havia tingut massa problemes amb els caminants, ciclistes i gent que passava pel meu tros. En alguna ocasió he mantingut converses amb gent com nosaltres, respectuosa amb l'entorn que m'han fet distreure de la quotidianitat del treball. Però ara des de fa relativament pocs anys he tingut problemes: persones que m'han tret una navalla pel simple fet de cridar-los l'atenció perquè buscaven espàrrecs a casa meua, el lladre de taronges de cada any, els que tiren les deixalles que generen, els que es creuen amb el dret de collir la col més maca, els que entren a la caseta i prenen les eines... per tota aquesta gent impresentable m'he vist obligat a posar una cadena i fins i tot plantejar-me el fet de fer un tancat a la finca. Així doncs que és el que he que fer?. Esperar la bona voluntat de la gent o tancar el tros amb pany i clau?. Al cap i a la fi tot i ser camp, una finca és com una casa cuidada mimada i mantinguda pel seu propietari.

9. Amb els caçadors de Vilaplana no hi tinc cap problema. Coneixen molt bé la muntanya i el territori. Dins la seva idiosincràsia ajuden a cuidar-la i són respectuosos. A més ajuden a regular la plaga de porcs senglars que estem patint.

10. Si que hi tinc problemes sobretot amb els porcs senglars. La solució no la sé doncs la plaga ha proliferat molt en els últims anys. Jo he posat una tanca elèctrica en una part de la finca, tot i així entren per un altre costat.

11. És evident que les administracions en general ens haurien d'ajudar molt més. La majoria de vegades tot es burocràcia i més burocràcia. Crec que no valoren la importància de la feina que fem. De la terra se'n treu la principal matèria primera, el menjar. Ajudem també a mantenir l'equilibri ecològic del territori i a més configurem el paisatge del nostre país. Però com sempre, manen els diners. Resulta que és més barat comprar fruit sec de Turquia o d'altres països, encara que no siguin de tant bona qualitat com els nostres. En els últims anys estem immersos en la política de les subvencions. Nosaltres no volem viure d'elles, volem que se'ns pagui el producte al preu que ens pertoca i sobretot que no es compri a fora mentre n'hi hagi d'aquí. Com sempre tenen més prioritat les grans multinacionals que els petits pagesos i l'administració no té cura del control dels preus agraris.

12. La família sempre ha respectat la meua feina. En els inicis, potser va costar una mica més, doncs la meua dona em retreia que passava més temps al tros que a casa i que de vegades hi gastava més del que en treia. Als meus fills quan eren petits se'ls feia feixuc, sobretot quan els prenia perquè em donessin un cop de mà. A hores d'ara crec que fins hi tot se'n senten orgullosos. Amb els meus amics no he tingut mai cap problema pel fet de ser pagès. Sempre han respectat la meua feina igual que jo la seva.

13. El futur... La intenció que tinc és deixar la terra als meus fills, de la mateixa manera que els meus pares me la van deixar a mi. Espero que no els sigui un mal de cap massa gran i que sàpiguen trobar una solució per continuar cuidant-la, ja que està clar que cap dels dos vol dedicar-s'hi.

L'adéu de la Muriel Casals

■ Jordi Serra Ferré

Fa uns vint anys vaig fer un curs de postgrau a la UAB. Entre els continguts que s'hi impartien hi havia la història del pensament econòmic. La professora era una dona petita de pèl canós, parlar tranquil i tracte molt afable. Explicava la seva matèria, normalment àrida, d'una manera que es feia molt entenedora i assequible per un auditori molt poc acostumat als continguts i vocabulari econòmics. La majoria érem mestres i professors de branques de lletres i humanitats. No cal dir que vàrem quedar "enamorats" d'aquella economista que ens ho havia fet tan fàcil. Ja haureu endevinat que es tractava de la Muriel Casals.

Muriel Casals i Couturier, va néixer a Avinyó, Provença, el 1945. Va ser filla de l'exili republicà. El seu pare era un advocat sabadellenc fugit a França al final de la Guerra Civil. La família, però, va tornar aviat de l'exili i la Muriel va créixer i estudiar a la Catalunya del franquisme. Aquí es va llicenciar en economia l'any 1969 i va obtenir el doctorat per la UAB el 1981. Va ser en aquesta universitat on va fer pràcticament tota la seva carrera docent, alternant-ho amb algunes estades en universitats britàniques.

També va tenir, des de jove, una forta implicació política, militant en el PSUC des de 1965, on va col·laborar amb Antoni Gutiérrez Díaz, i més tard a ICV. Però amb el temps se'n va distanciar i va abandonar la militància.

Va tenir càrrecs de responsabilitat dins la universitat i, fins i tot, va ser membre del consell d'administració de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió. Malgrat tot això, durant dècades, va ser una desconeguda per a la societat catalana en general.

Jo no vaig tornar a tenir notícies seves fins que, l'any 2010, es va posar al capdavant d'Òmnium Cultural i es va implicar de manera molt activa en el procés d'alliberament que està vivint el nostre país. Òmnium va organitzar la gran manifestació de juliol de 2010, després de la vergonyosa sentència de l'Estatut. I com diria aquell, allí va començar tot. La resta de la història ja la sabeu; la petita i afable professora va ser una de les cares visibles del moviment independentista en els anys successius, participant al costat dels dirigents de l'ANC, l'AMI i altres entitats de la societat civil en mil i un actes, trobades, manifestacions,... La seva activitat ha estat incansable i la implicació en el projecte nacional absoluta, fins al punt d'arribar a anar a les llistes del Parlament, sortir escollida diputada el 27-S i ser una de les principals responsables del pacte entre Junts pel Sí i la CUP que va desencallar l'atzucac polític en que es trobava el procés.

Un desgraciat accident se la va endur el passat 14 de febrer. No podrà veure el resultat dels seus esforços, però, de ben segur, la seva feina i el seu mestratge no hauran estat debades.

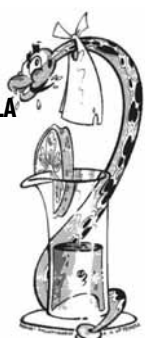
■ ■ ■

Marta C.
Estilista

C/ Dr. Fleming, 9
Tel. 661 359 418
43380 VILAPLANA

FARMÀCIA
M. TERESA HUGUET VILELLA

Sant Isidre, 7
43380 VILAPLANA
Tel. 977 815 379
thuguet@coft.cat

SUBMINISTRAMENT DE PAPELERIA
MATERIAL D'OFICINA E INFORMÀTICA

COMERCIAL REUS 4tro
C/ Cornudella del Montsant, 39 - 43206 REUS
Telèfon 902 023 390 - Fax comandes 900 65 66 67
E-mail: ventas@cr4.es

Descom

PETIT d'kastro

**PLAÇA de L'ESGLÉSIA
i de L'AJUNTAMENT de
VILALLONGA del CAMP**
telèfon 977840939
www.facebook.com/petitdkastro

■ La Redacció

1. Com veus que Vilaplana hagi de fer ús del servei de vigilància que els Mossos d'Esquadra presten, amb la possibilitat que se sancionin/multin vehicles que incompleixin les normes?

2. Com rebries una possible alternativa que passés pel fet que fos el mateix Ajuntament qui, unilateralment/directament, apliqués aquesta normativa?

JOSEP M. ANGUERA MARCOS

1.- Com a tot arreu els Mossos tenen la potestat de sancionar les infraccions i demanar el contrari seria prevaricació, i les normes estan per complir-les. Les normes s'han de respectar pel bon funcionament del poble, com poden ser aparcar a les zones autoritzades, i no a les cantonades, damunt de les voreres i al mig dels carrers. I menys tenint uns aparcaments públics grans i centrals.

Com a regidor demanaria que no s'aparqués al poble per si ha una urgència de bombers o ambulàncies que, com que són vehicles de grans dimensions i tenen poca mobilitat en els carrers estrets, necessiten actuar de manera ràpida perquè ens hi va la vida de les persones.

2.- L'Ajuntament no té recursos humans, ni tècnics, ni econòmics per fer aquesta tasca. Per tant és d'agrair a la gran majoria de veïns que aparquen a les zones habilitades.

JOSEP ARAGONÉS SALVAT

1.- No crec que un poble petit com Vilaplana necessiti contractar un servei als Mossos d'aquestes conseqüències. Tanmateix, vetllar per una bona convivència no ha de comportar viure en un estat d'abús policial, de manera que la vigilància no té perquè representar repressió. L'autoritat del poble recau en l'alcalde i qualsevol subrogació de poder que aquest exerceixi, encara que legítima, serà responsabilitat seva. Una cosa és que et multin circulant per la carretera, això ja és feina dels Mossos i l'alcalde no en té cap responsabilitat. Però una altra cosa és que vinguin i multin un cotxe aparcats per no haver passat la ITV amb una sanció de 200 euros. Si l'alcalde això ho troba correcte, perfecte, allà ell. Jo, aquesta suposada vigilància no la vull ni per a mi ni per a ningú, sigui o no del poble.

2.- Des del meu punt de vista, crec que els Mossos només haurien d'actuar als pobles petits, com Vilaplana, quan rebessin ordres de l'alcalde per motius realment necessaris, llavors ja m'estaria bé. Si, tal com m'han dit des de l'Ajuntament, això no és possible, llavors penso que ha de ser l'Ajuntament qui actui, per mutu propi, multant si cal quan la infracció posi en perill la circulació o la convivència del poble. És la seva feina i la seva responsabilitat, i si no la volen exercir, anem malament.

LÚDIA JUANPERE HUGUET

1.- Ho veig molt bé que es faci ús dels serveis dels Mossos d'Esquadra per posar multes als vehicles que estiguin mal aparcats, ja que és una vergonya que la plaça de la Vila i altres llocs del poble, estiguin sempre plens de vehicles durant dies i nits i la gent no faci cas dels cartells de prohibit aparcar.

Quan vas a una altra ciutat, si no vols pagar per aparcar, tens que deixar el cotxe bastant lluny i et toca caminar. Doncs aquí igual, al poble hi han bastans llocs per poder aparcar, però totthom vol deixar el vehicle al costat de casa.

Els que tenen/tenim un lloc on deixar el cotxe, ens hem tingut d'espavilar per fer obres i adaptar els baixos i jardins, o pagar un lloguer mensual, doncs això mateix haurien de fer els que han de deixar el cotxe al carrer, o almenys que els deixin aparcats en el llocs habilitats per tal que no facin nosa !

2.- Això de l'alternativa, ho trobo una mica fort. Al ser un poble tant petit, on totthom es coneix, seria una mica violent per la persona que fes de vigilant i hi podria haver discusions. Jo crec que el millor és que es truquin als Mossos.

JAUME HUGUET FERRÉ

1.- L'Ajuntament fa ús dels Mossos de manera puntual, no per a sancionar o multar. Si hi ha hagut alguna sanció de no ITV al dia, no tenir Assegurança, crec que no hi té res a veure l'Ajuntament, sinó que és iniciativa dels Mossos que van per tot el territori, ja que és la seva tasca, aplicar les normes.

2.- Primer que l'Ajuntament no té potestat per aplicar les normatives, ni tampoc els mitjans (grua, personal qualificat).

A més, entràriem en un terreny una mica delicat en el tema de quan i a qui sancionar.

Qui ha d'aplicar les normes de trànsit, com a tot arreu, han de ser el Mossos, ja que és la seva feina. L'Ajuntament ha d'estar per donar un altre tipus de servei a la població.

EXCAVACIONS I TRANSPORTS

MIRALLES

JOSEP M. MARINÉ MIRALLES, S.L.

Carrer de les Creus, núm. 2
Tels. 977 816 489 - 610 282 029
43356 ALFORJA

GAUDÍ

Centre de Reconeixements
Màdics - Psicòtics

Permisos de conduir i armes Certificats mèdics d'aptitud esportiva Certificats mèdics oficials	Passeig Sunyer 18 Baixos 43202 REUS Telèfons 977 11 54 11 977 75 66 57 www.centresmedicsbonet.com reus@centresmedicsbonet.com Tramitació gratuïta de la renovació del permís de conduir

■ Eduard Marimon Vall

Observador meteorològic XOM del SMC

El novembre del 2008, fa ja més de 7 anys, escrivia a Lo Pedris per anunciar la instal·lació d'una estació meteorològica a La Mussara. Ho recordo com un moment molt emocionant i que donava compliment a una vella aspiració: saber el temps que fa a La Mussara en tot moment!! Ara es veu natural, però en aquell moment va ser tota una novetat. Des de llavors l'estació ha estat ininterrompudament enviant dades per conèixer de primera mà el temps que hi fa. Els mitjans han anat agafant aquesta informació i actualment no és estrany veure com a l'espai del temps de TV3 o a la ràdio hi surten dades de temperatura, pluja o neu de La Mussara. D'aquesta forma l'estació meteorològica a part de donar un servei públic ha servit també com a eina de promoció i divulgació del poble. Qui havia de dir que La Mussara sortiria sovint a la TV i la ràdio!!

El que no se'm va passar mai pel cap és que aquella estació seria l'embrió de tota una xarxa d'estacions meteorològiques a les Muntanyes de Prades. Als pocs mesos de posar l'estació a La Mussara va arribar la de Mont-ral, i després les de Prades, el Tossal de la Baltasana, La Febró, Siurana i així fins a les 20 estacions que actualment tenim a la xarxa, juntament amb 20 càmeres web que permeten saber amb un cop d'ull el temps que fa al territori.

A part de que els mitjans se'n facin ressò habitualment (ara tothom sap que a L'Albiol, Alforja o Rojals hi fa molt de vent o que a Prades hi ha sovint inversió tèrmica, per exemple) la part més agraïda és sens dubte la infinitat d'ànims que rebem de la gent del territori respecte l'ús que fan de les dades per la seva vida diària i de les imatges de les webcams que, quan són fora vila, els fan sentir "com a casa".

Però us seré sincer. L'alegria és incompleta perquè trobo a faltar una estació: Vilaplana, i és una espineta que tinc clavada des de l'inici. Primer perquè des del punt de vista meteorològic Vilaplana és un lloc molt interessant, i segon perquè ara que quasi tots els pobles de les Muntanyes de Prades tenen estació a la nostra xarxa, no pot ser que Vilaplana no en tingui!! Avui en dia que tots estem tant connectats amb els mòbils només caldria un clic per saber quin temps fa i veure el poble a la webcam. I això, a part d'informació de servei, estic convençut que seria, com ha passat a altres llocs, una eina de promoció molt interessant.

Espero que enguany sigui l'any que finalment poguem incloure a Vilaplana dins la xarxa d'estacions meteorològiques de Meteoprades. De voluntat n'hi ha, només falta que entre tots ho tirem endavant. Em doneu un cop de mà?

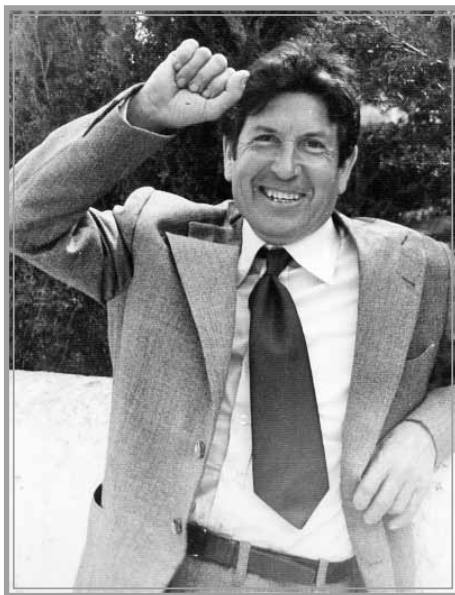
Tiet Ezequiel

■ Salvador Juanpere i Huguet

El tiet Ezequiel va morir el juliol passat. No podia haver fet un final d'acte més acordat amb la seva manera de ser i de viure. Discretament, sense donar feina. Silent.

La seva vida dels darrers anys va consistir a anar trescant amunt i avall pel poble amb dues crosses; ara assegut als malecons, ara passant estones a ca sa germana, la Mercè, ara desant-se a casa, a passar-hi la nit, ben sol. La seva dèria dels darrers temps era d'arrencar "alguna rialla" a qualsevol vilatà o passavolant que es trobava. I se'n vantava, "la vida es prou feixuga, prou isolada, i a què més puc aspirar sinó a oferir o intercanviar amb algú un bon ratet, una rucada, una rialla? Em sento ben pagat, ben acompanyat, si dono el crit a algú i veig que se n'alegra..."

El tiet Ezequiel es va apagar com un moixó captiu. ¿Qui com ell havia trescat tants camins i sabia totes les rovelloneres del terme? ¿Qui com ell havia arrabassat boscos, escurat mines, fet de granger, de paleta, de jardiner, d'horticultor, plegat tantes avellanes, i escrit poesia...? Va treballar molt, durament i sàviament, com un pagès a l'antiga. I des de ben aviat. Des dels disset anys per guanyar-se el jornal quan el pare, l'avi Mangol, empresonat a Salamanca, feia tanta falta a casa. Els vencedors de la guerra havien senyalat els desafectes al nou règim, veïns delators a qui un ras afiliat socialista els semblava la mateixa encarnació del dimoni judeomacònic. Disset anys i a punta de dia cap al tros fins que el sol es ponía per dur un trist jornal a casa. I gràcies. Així anaven les coses pels vençuts de les *classes subalternes*. -"I clavant l'aixada miraves cap al cel i pensaves en les hores que encara faltaven de dia i t'agafava aquella suor freda, aquella angúnia". I encara hi havia temps als vespres de fer teatre a la sala parroquial i de cultivar la vel·leïtat literària i poètica. Una obra poètica que supera de llarg els estàndards de la poesia familiar de sobretaula.

*Resseguint els viarany
No trobava cap petjada,
Una n'he vist, Déu del cel,
Però era de tornada. (*)*

No es va casar, potser per deixadesa, potser per covardia, potser per un nihilisme primari davant de les convencions de la vida social, potser per defugir responsabilitats o simplement per una natural inclinació a dir no. Així va erigir-se en l'oncle concho de la família. Un tiet proper i confident, cultivat i sensible. Així el recordaré sempre, engrescant la meua tendra vocació artística i donant-me ales, potser aquelles mateixes que a ell li havien estat negades. Encara conservo el cavallet de pintor que em va construir i tinc molt viu el record d'aquells fascicles de l'Enciclopèdia Catalana que arribaven a casa seva allà pel 68 (potser la primera que hi va haver a Vilaplana) i que consultàvem amb avideses.

Hi va haver a la seva vida un període d'activisme polític. Aviat, als anys de la transició, es va afiliar al PSC, ho va fer per consciència de classe i per un deute filial amb l'avi Mangol. Res el feia posar més nerviós que el llarg període convergent que s'albirava al país. Va compaginar amb tota naturalitat el seu ideari socialdemòcrata amb un profund sentiment catalanista. Tot això succeïa quan l'incipient govern del PSOE prometia i feia creure que la diversitat cultural i lingüística espanyola serien un actiu d'enriquiment mutu, un model

d'estat plurinacional. Tot sabem com han anat les coses a can PSC/PSOE, i ell, molt abans de la deriva unionista del socialisme estatal i també veient com les coses es coïen a la cèdula vilaplanenca, se'n va desfer. Aquest va ser un gran desencant a la seva vida. Va dir no al partit, però el seu cor va seguir sent de batec socialista fins al final. Gregari, això sí. Com gregari va ser amb tots els aspectes de la vida. Un practicant del "diguem no" *raimonià*, un tossut a qui les circumstàncies històriques, polítiques i familiars van confinar al racó dels vençuts i dels temerosos. I així fins al seu final en què, ja fora del tros, cremava l'últim alè pels carrers del poble articulant uns genolls esmolats pel transitar de margeres, còrrecs i senderons d'aquestes muntanyes que es coneixia pam a pam. D'aquí la relació amb l'Albert

Manent, com a "sherpa" sempre disposat a trescar i a dictar toponímies, noms de lloc, de masos, de barrancs, de racons, de coves, de senders, de baumes...

Va tenir un tram final en solitud, immerescut i trist, un temps de la seva vida en què li emergia entusiàsticament el record d'aquell viatge al cor d'Europa, amb els seus amics "els suïssos", aquell viatge -l'únic de la seva vida-, que fou una mena d'immersió a l'illa de la utopia, un viatge que li plaïa de reviure sovint, a la mínima ocasió i en qualsevol auditori.

Va marxar el tiet Ezequiel sense fer soroll, sense cridar l'atenció, sense reclamar-la, com havia viscut. Va marxar en sec, com si hagués posat voluntàriament el punt final a un seu poema definitiu. Un poema escèptic, potser, el final de poema d'un home després i complex i amb unes potencialitats que el context no van deixar expandir. Un treballador incansable i enamorat de la terra d'aquest racó de món...

*"El camp sens mor, no el ploreu,
l'última fulla està al caure..." (*)*

I, com el poeta, va marxar lleuger d'equipatge i sol. Tot sol, el tiet Ezequiel.

(*) versos del poema *La nostra esperança*

■ ■ ■

Franco, el silenci d'una tirania

■ Xavier Joanpere Olivé

A partir de 1939 el silenci ompliren els carrers de les grans ciutats a Catalunya i a la resta de pobles ibèrics sota el jou del franquisme. Descalços i vençuts, els republicans començaren el camí de l'exili, camí incert sota l'amenaça del nazisme creixent i la debilitat dels règims europeus.

A les parets de les presons s'afusellava massivament en nom de Déu i la moral feixista, tant se val si eren llibertaris, catalanistes, bascos, comunistes o senzillament republicans demòcrates. Franco tenia un grapat de bales per cada u d'ells. Quants encara no s'han trobat. Algunes fosses com la del poeta Garcia Lorca són encara un misteri. Ni tampoc s'ha demanat perdó per les morts d'homes com el poeta Miguel Hernández, democratacristians com Carrasco i Formiguera, anarquistes com Peiró, comunistes com Julian Grimau o presidents demòcrates com Lluís Companys i tanta gent anònima.

Durant la llarga nit del franquisme, a les escoles, entre dues fotos i una creu s'amagava la història i es domesticava en aules separades per gènere. A l'escola de la ignorància apreníem a no saber, a no sentir, a no ser.

Al llarg d'aquest període que durà

40 anys el govern català exiliat a Mèxic, Pau Casals, el Doctor Trueta, Leon Felipe, Antonio Machado, el president d'Euskadi José Antonio Aguirre, Garcia Olivé, el bisbe Vidal i Barraquer, Dolores Ibarruri o Frederica Montseny eren algunes veus contra el silenci i la por que havia imposat el dictador.

Franco que en esclatar la guerra va consentir que afusellessin un cosí germà seu, Ricardo de la Puente Bahamonde, i que temps mes tard no va fer res per impedir la mort de José Antonio Primo de Rivera, no va tenir mai amics, ni a l'interior i ni tampoc a l'exterior. Cal recordar que mai va sortir a l'estranger per por d'un atemptat.

El seu règim, però, va obtenir el reconeixement dels EE UU i del Vaticà en considerar-lo el sentinella d'Occident que preservaria els privilegis dels més rics i la versió més tancada i rànica del catolicisme.

Mussolini i Hitler, els seus grans avaladors, van ser vençuts pels seus pobles i les ànsies de llibertat europees. En canvi, el general conegut amb el renom de Paco Rana va durar 40 anys.

Un exèrcit farcit d'alcohòlics i dèspotes juntament amb una fracció de l'església tirànica i immobilista acompanyà al dictador durant quatre dècades passejant-lo sota pal·li. Un règim

que va néixer matant i va morir de la mateixa manera. Una dictadura que va combatre la cultura i les reivindicacions obreres, nacionals i culturals des del primer moment.

Els noms de Muñoz Grandes, Queipo de Llano, Serrano Suñer o Millan-Astray foren alguns dels seus màxims col·laboradors juntament amb el banquer Juan Marc o el feixista català Miquel Mateu i Pla, alcalde de Barcelona. 40 anys de repressió lingüística, cultural, sexual, sindical, política i associativa. Aquest és el llegat. Com diu un fragment d'un poema d'Espriu:

De vegades és necessari i forçós que un home mori per un poble. Pero mai tot un poble ha de morir per un home sol.

En la llarga nit del franquisme aprenguérem a sobreviure d'entre les runes de Guernica o Belchite, sentíem la llibertat en la veu tremolosa de Raimon o galopant amb Paco Ibáñez. Trencàrem el silenci omplint teatres, cineclubs i concerts a Vilaplana o Canet. Alguns capellans com Joan Alsina, Lluís Hernández, Pere Casaldàliga,

Jaume Fernández o Lluís Mª Xirri-nacs llegien l'evangeli mirant als seus veïns i no als núvols com pretenia la cúria de l'església. I aquest poble que va superar la por no ha deixat mai de caminar malgrat que els successors de Franco, ciutadans vestits de demòcrates, intenten silenciar les veus plurals d'un poble que mai ha perdut la memòria malgrat els diversos intents de genocidi que ha patit.

Amb l'empenta del poble les causes que estaven pendents ara són cada vegada més obertes i el camí cap a la llibertat cada dia té més llums i colors plurals.

A les nostres mans està i en la mesura que hi estem ficats aconseguir la desitjada i merescuda LLIBERTAT.

■ ■ ■

Històries de música

■ Fito Luri

L'estiu de 1993 caminava plàcidament pel passeig de Gràcia anant cap als estudis Jan Cadela. Aleshores estava enregistrant el primer disc de Cafè París, grup de música en què fusionàvem el pop amb el folk, afegíem molts matisos ètnics a les cançons; experiment ric i valent que dúiem a terme tres músics de Reus, i tres músics de Tarragona... De per si la fusió ja prometia!

Vaig pujar fins al sobreàtic on estava l'estudi de gravació, estudi que havíem triat perquè el tècnic de so que governava aquella nau espacial, per aquell espai de notes i acords era, ni més ni menys, Didier Richard, tècnic dels Gwuenal, mític grup francès de música folk, i en aquella Interprise plena de botons, llumetes, indicadors i potenciómetres vaig començar una aventura preciosa que començaria just al costat del drac de Gaudí de la casa Batlló, i acabaria en infinitats de viatges i sopars a Porrera.

El primer cop que vaig entrar a l'estudi no cal dir-vos que estava una mica nerviós, tot i que ja vivia més a Barcelona que no pas per aquí, sabia que entrar-hi i començar a treballar amb professionals d'aquella mida era pujar tres esgraons de cop.

Vaig quedar al Cafè di Francesco amb el pianista Dani Alberó i el multiinstrumentista Xavier Macaya, ells dos junt amb mi érem el cinquanta per cent del grup, els de Reus!... Vam pujar a l'estudi per deixar quatre aparells que dúiem per començar a preparar la gravació que s'iniciaria en un parell de dies. L'endemà arribaven el bateria Kike Colmenar, el baixista Pepe Saez, i més endavant arribaria el saxofonista Xavier Pié, el cinquanta per cent restant, els de Tarragona. Cal dir que en aquella època la majoria de músics estàvem més a Barcelona que no pas per les nostres contrades, però tot i així com a grup sempre dèiem que érem d'aquí, del Camp.

Un cop a l'estudi veia que a dins

la sala on hi havia el tècnic estaven ultimant el darrer treball abans no entréssim nosaltres en acció; mentre el Dani i en Macaya miraven l'afinació del piano jo vaig entrar a la sala amb molta cura i respecte per no destorbar, només volia saludar en Didier i tornar a sortir sense fer gens de soroll.

A mesura que m'anava apropant intuïa que allò que sonava era força ètnic, sonaven unes veus gregues precioses i de refiló vaig veure el Xavi Puig, un dels meus ídols, ja que era un referent per als cantants d'aquella època, un músic d'estudi impressionant que, amb la veu, era capaç de posar-te els pèls de punta amb afinacions i tons impossibles. M'anava acostant i ja podia intuir que quelcom gran estaven fent, i quan vaig arribar a la porta em vaig quedar plantat al mig sense saber què dir ni què fer: estaven ultimant "Un pont de mar blava" d'en Lluís Llach i, evidentment, el de Verges estava assegut en un racó de l'estudi, quiet i concentrat. Ja us podeu imaginar el meu posat llavors, sense saber què fer, ni saber què dir.

Per sort en aquell moment va acabar el track que estaven escoltant i en Didier es va girar. En veure'm, em va dir "Fito! ja sou per aquí?" Jo vaig respondre nerviós que sí, i que estàvem deixant per allà estris, que ja parlariem, ja que no volia destorbar. Vaig mirar en Llach i em vaig disculpar, i sense fer soroll vaig tornar a la cabina on eren els meus companys entre avergonyit i nerviós, perquè ser testimoni d'aquell instant no està a l'abast de qualsevol persona. No sabia si en Lluís s'havia molestat; repeteixo, l'estat de concentració era màxim dins aquella sala i em sabia greu haver estat inoportú.

A l'estona, el Xavier Macaya va

començar a tocar la viola de roda, instrument medieval que domina a la perfecció i allà es va quedar aquell instant efímer de trobar-me plantat davant aquelles personalitats de la música del nostre país.

Mentre sonava la viola de roda acompanyada per un piano de cua, jo reflexionava sobre el que hi havia viscut i estava contrariat perquè no sabia si m'hagués pogut estar més estona allà en un racó, en silenci, immòbil, sent testimoni d'un gran instant, però evidentment el meu atreviment era molt feble i no vaig gosar ni a preguntar-ho. Per mi aquells quinze segons ja van ser eterns en la meua memòria i retina.

Anys després en Llach va gravar "Porrera", i va fitxar en Xavier Macaya com a músic. Els assajos els feien al poble de Porrera i com en Macaya no tenia cotxe, molts cops l'acompanyava jo. El fet és que molts dies em quedava al Cafè Antic després dels assajos i allà vaig veure que en Lluís Llach no només era una personalitat en el món de la música catalana, sinó que ho era de totes, totes. L'expectativa que tenia jo en els grans instants d'un estudi barceloní, va quedar totalment superada pels petits instants en una taula de cafè en un poble del Priorat.

Per cert amb Cafè París vam guanyar el premi a millor disc "de joves interpretres de Ràdio Nacional de Espanya", i cantant en català... Imagina!

I en Lluís Llach no es va molestar perquè vaig entrar a la cabina mentre enlllestien "Un pont de mar blava"

■ ■ ■

Un pianista en vol lliure

■ Pere Maríné Isidro

El dissabte 5 de març de 2016 vàrem tenir el gust d'escoltar al Bruno Anguera en un concert organitzat per Aeterna

Musica a Madrid a l'Auditori de Espacio Ronda.

Ell va ocupar la primera part d'aquest esdeveniment que comptava també amb la participació, a la segona part, del duet format per la cellista Luisa Gutiérrez, acompanyada al piano per Marta Maribona.

El concert es plantejava dins de l'interès pels joves intèrprets que Aeterna Musica ha mostrat com a criteri fundacional (els dos solistes, Bruno i Luisa, tenen menys de 27 anys), i de segur que per això venia intitulat "Pájaros en libertad" (títol triat d'una de les obres interpretades precisament pel Bruno, els "Cinc ocells en llibertat" de Xavier Montsalvatge).

El repertori escollit pel Bruno era molt variat, i a més de l'esmentat Montsalvatge incloïa Bach -mestre sempre ben rebut-, Debussy i Rachmaninov -grans noms del pianisme mundial-, completava la línia catalana amb Albéniz i, ja fora de programa, com a bis, amb Granados.

En totes les peces el Bruno va demostrar una plena maduresa en el sempre arriscat art de la interpretació pública. Va deixar patent que té dits, producte d'anys de plena dedicació i estudi, que li donen el domini per transmetre allò que el cap ha esbrinat dins els misteris de la xifra musical a les partitures; però sobre tot té cor i sensibilitat per sentir tot allò que justament no hi és, a les partitures, perquè, com deia Mahler, "a la partitura hi és tot, menys l'essencial".

El Bruno té prou gust per escollir i donar a la llum del so allò que està escrit, intenció i capacitat per comunicar-ho amb molta imaginació i originalitat per trobar noves maneres de llegir les obres, sempre amb un so i una gestu-

alitat variats, precisos, detallats, acurats i elegants (i tot això, amb els reflexes precisos per fer-se amb un instrument desconegut fins dues hores abans de començar a tocar!). En definitiva, té allò que es diu gràcia, que ve del llatí *gratia*, terme relacionat amb *gratis*: és a dir, que sembla que no li costa, com als moixons no els costa volar, de la qual cosa resulta que gaudeix tocant, i aquest gaudi es transmet al públic que el va premiar amb força

aplaudiments i merescuts crits de "bravo".

Per mi, que també sóc pianista, el piano, més que un instrument és una màquina: penseu que qualsevol altre instrument té una relació molt més directa entre intèrpret i instrument (els de

vent es bufen directament dins la boca, els de cordes es palpen directament amb les mans, com molts de percussió...). El piano és ben indirecte, té un mecanisme complex que allunya l'intèrpret de les cordes on es produeix el so. Això fa que sigui difícil d'assolir una veu pròpia, una personalitat que des d'aquesta "humanitat" pugui arribar a volar en llibertat i emocionar l'audiència; però la personalitat, el Bruno ja la portava de fàbrica, i ara, amb totes les qualitats esmentades anteriorment -conquerides amb treball i dedicació- ja té els mitjants per afirmar-la amb les ales de les mans al teclat des d'una veu pròpia i emocionar com em va emocionar a mi escoltar-lo dissabte passat a Madrid.

■ ■ ■

Pájaros en libertad

Bruno Anguera (piano)
Luisa Gutiérrez (violonchelo)
Marta Maribona (piano)

Sábado, 5 de marzo de 2016 • 18:00

Espacio Ronda
Ronda de Segovia, 50
28005 • Madrid

socios.aeternamusic@gmail.es
www.aeternamusic.es

Servei Oficial:
Lucas
CENTRE AUTOTECH
Tallers
Rafel Sans

Mecànica de l'automòbil i planxisteria
Instal·lacions de fontaneria, gas i calefacció
AIRE CONDICIONAT - ENERGIA SOLAR
C/ Muralla, 23 - 43381 L'ALEIXAR
Tel. 977 815 384
taller@rafelsans.com

Dietètiques Cabré, C.B.

ALIMENTOS NATURALES I DE RÈGIM
HERBORISTERIA
CONSULTA NATURISTA

C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

Les Fonts són vida, preservem-les

■ Josep M García Abelló

Benvolguts socis i lectors, l'equip de redacció de Lo Pedris, amb el seu l'afany constant de potenciar el coneixement i els valors del patrimoni cultural, paisatgístic i arquitectònic de Vilaplana, va creure interessant publicar una foto en color d'algunes de les moltes fonts que ens donen aigua i vida i que s'escampen arreu del nostre terme municipal.

Per aquest motiu, heu pogut anar veient, com des de la revista número 55, que va sortir a l'abril del 2014, hem anat publicant, en cada contraportada de cada número editat, i emmarcada dins de la silueta del nostre logotip, una minisecció fotogràfica de color que porta per nom **Les Nostres Fonts**. En cada foto s'hi pot veure enganxat un cartell petit de color blau, amb un petit escut de la nostra vila, no l'actual sinó el més antic, on s'hi especifica el nom de cada font retratada.

D'aquesta forma i junt amb la col·lecció **Els Nostres Carrers** que ja vam editar amb el mateix format i també situada a la contraportada, i que va arrencar a la revista número 38, de desembre de 2009, i que vam concloure a la revista 54, de desembre de 2013, amb un total de 17 carrers retratats; hem pogut anar confeccionant un interessant àlbum fotogràfic de part del valuós patrimoni de béns municipals, i que actualment ja fa dos anys que focalitzem cap al doll d'aigua que ens regalen les nostres fonts.

Amb l'edició d'aquest número 63, de març de 2016, que ara teniu a les mans, on hem publicat *La Font del Joanillo*, situada a la Vall d'en Bassa, la qual molt amablement ens va facilitar i enviar en Joan Huguet Ferré (Moreno), ja portem nou fonts retratades en cada contraportada de la revista, dins de la secció **Les Nostres Fonts**, i que seguidament passo a detallar:

FOTO 1- núm. 55, Abril 2014: *La font del Marió*.
 FOTO 2- núm. 56, Juliol 2014, *La font de la Vila*.
 FOTO 3- núm. 57, octubre 2014, *La font de la Teula*.
 FOTO 4- núm. 58, desembre 2014, *La font de les Creus*.
 FOTO 5- núm. 59, abril 2015, *La font del Roure*.
 FOTO 6- núm. 60, juliol 2015, *La font de l'Escola Cingle Roig*.
 FOTO 7- núm. 61, octubre 2015, *La font del Llop*.
 FOTO 8- núm. 62, desembre 2015, *La font Misericòrdia*.
 FOTO 9- núm. 63, març 2016, *La font del Joanillo*.

Tanmateix, en aquests moments en què estem vivim una llarga i continuada etapa de molta seca i, conseqüentment, d'escassetat d'aquest preuat bé que és l'aigua i de les fonts des d'on brolla, crec que pot ser força interessant reforçar més el seu valor publicant un article informatiu sobre les nostres fonts per reivindicar que cal preservar-les, potenciar-les i reconèixer els seus preuats valors.

Segons he pogut constatar, l'únic estudi de recerca publicat, en el qual s'hi inclou un apartat explícit sobre el conjunt de les nostres fonts, és el llibre *Toponímia de Vilaplana i del*

seu terme, el qual va publicar Albert Manent en el Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona XXXI-II-1969-1970.

Entre les pàgines 82 i 83 del seu estudi toponímic, A. Manent enumera, anomena, descriu fonèticament i localitza geogràficament un total de 29 fonts que van pertànyer al nostre terme municipal. Però, d'ençà que l'autor va fer el seu estudi entre el 1959 i el 1964, ja han passat 52 anys. I per tant, penso que molt probablement algunes d'aquelles fonts que l'autor ens detalla potser ja s'ha perdut o potser rebin una altra denominació. Tot i que, com veurem, moltes fonts que ell documenta encara són vigents avui en dia.

Voldria aclarir que, dins de la numeració adscrita pel nostre autor, les fonts comencen a ser descrites a partir del número 55 del conjunt de tots els topònims de Vilaplana i del seu terme. Per exemple Vilaplana rep el número (1), i amb una nota explicativa, les muntanyes el número (2), etc. Dit això, el recull de 29 fonts documentades amb les subsegüents explicacions enumerades amb notes a peu de pàgina per Albert Manent és el següent:

- 55- **FONTS:** Mai no és gaire clara la distinció entre "fonts" i "mines". Sovint s'usen tots dos mots indistintament, llevat de les fonts de la muntanya.
- 56- **El Clot de les Vinigueres:** És la font del Marió.
- 57- **Font de la Bernarda:** Al mig del riu del Garrigot.
- 58- **Font de la Cingla del Pisto:** En terme de la Mussara, però gairebé partionera amb Vilaplana.
- 59- **Font de la Falzilla:** Prop del bassot el Pont Gran.
- 60- **Font de la Riba:** Sembla que és al racó del Mas.
- 61- **Font de la Rita:** També en diuen "Clot". Al mas de Mariner.
- 62- **Font de la Roca:** Sota el Pont de Vilaplana. Ja no existeix.
- 63- **Font de la Vila:** Sota l'hort del Savall. És la font vella del poble. "Sota la font de la Vila" (Aigües, pàg. 114)
- 64- **Font de les Creus:** A la Riba, prop del camí de les Valls.
- 65- **Font de les Grasetes:** Avui colgada. Tocava al forn del Bruno.
- 66- **Font del Bessó:** A les Mateves.
- 67- **Font del Bodro:** A les Valls.
- 68- **Font del Felguerar:** És la del Mosca
- 69- **Font del Joanillo:** Al tros del Sec.
- 70- **Font del Marió:** Al racó dels Garrigots
- 71- **Font del Mas:** Hi havia una arbreda esplendorosa. A la Rasa Gran del Mas de Mariner.
- 72- **Font del Mèrica:** Al Racó del Mas. Hi toca el forn del Carles.
- 73- **Font del Moreno:** Als Prats
- 74- **Font del Mosca:** Al riu de les Valls d'En Basses
- 75- **Font del Pere Jaume:** A les Valls
- 76- **Font del Picon:** A les Valls
- 77- **Font del Pisa:** A les dreceres. Ja no hi és.

- 78- Font del Roig: Toca a la Rasa dels Montolius i als pals de telèfon.
- 79- Font del Rossinyol: A la part baixa de la rasa de les Mateves. Hi havia una arbreda espessa, i sempre, quan és el temps, hi creixen rossinyols.
- 80- Font del Salvat: A les Sorts. Toca la Balandra.
- 81- Font dels Petons: És un aiguamoll al racó del Mas.
- 82- Font del Que no Cou: Gairabé a la partió de la Mussara. Vora el cingle, al racó del Mas. L'aigua és tan molla que gairebé no és bona per coure.
- 83- Font Trobada: Al Rieral.
- 84- La Mineta: Als Freginals.

ALBÚM FOTOGRÀFIC: LES NOSTRES FONTS
FOTO I- LO PEDRÍS, núm. 55, Abril 2014: La Font del Marió.
Situació: 41°14'12.9"N 1°01'01.7"E

El primer topònim de Font que Albert Manent documenta és la anomenada: *El Clot de les Vinigueres*, nom del qual ens explica, a peu de pàgina amb el número 56, que també rep el nom de *La Font del Marió*, la qual i de forma curiosa també és la primera de la nostra foto de la col·lecció de **Les Nostres Fonts**.

Aquesta font està situada al camí dels Garrigots. No està gaire lluny del poble, aproximadament a $\frac{3}{4}$ d'hora a peu ja que la major part del camí és costa amunt. Concretament, la font queda en un racó d'una cruïlla de dos camins. D'una banda, de l'antic i propi camí del Garrigots que segueix ascendint a mà dreta de la font en direcció a l'Arbolí i cap al camí dels Masos. I de l'altra, d'un senderó més nou, crec que obert a finals del 1970 o principis dels 80 per la tala dels boscos circumdants, que li passa a mà esquerra i que va en direcció cap a la Cova dels Matxos i cap la zona agrícola coneguda com Les Vinyes. La font queda una mica enclotada i arrecerada i s'hi pot accedir baixant dues o tres petites escales de pedra.

A poca distància i a la part del damunt de la pròpia font del Marió, s'hi trobaven localitzades les famoses pedreres de granit de Vilaplana, de les quals s'hi van extreure moltes llambordes i llambordins que conformaven els terres empedrats dels carrers d'arreu de la nostra comarca i que donaven feina a molts picapedrers del poble i de fora vila.

L'octubre de 1994, amb els grans aiguats que hi va haver, la font del Marió va quedar completament colgada de terra, pedres i matolls durant molt de temps i no s'hi podia accedir, ni es sabia del cert si estava totalment perduda. Sortosament, uns anys després, i gràcies als treballs de neteja i consolidació del Centre Especial de Treball del Baix Camp, que va contractar encertadament l'Ajuntament de Vilaplana, es va poder recuperar la font del Marió i avui en dia s'hi pot accedir sense problemes.

Poesies sobre les fonts de Vilaplana

■ Mària Anna Vernet

Fa molts anys, a l'estiu, el Casal organitzava un concurs de poesia amb temes vilaplanencs. Un d'aquests estius el concurs va tractar sobre el tema de les fonts del poble.

No sé per quin motiu, jo em vaig quedar amb aquestes composicions. Una del Jaume Salvat Munté i les altres del Salvador i/o de l'Isidre de cal Manco. No sé si totes són del mateix o una de cada germà.

Per començar aquesta secció publicarem la poesia **FONTS DE VILAPLANA** de Jaume Salvat Munté.

FONTS DE VILAPLANA

Oh fonts de ma infantesa
 que és el que us ha passat?
 teníeu l'aigua tan fresca
 però ara no en trobo cap.

La Font de ca l'Olla
 gens no raja ja!
 A la Font Trobada
 no la puc trobar.

La Font de la Vila
 abandonada està.
 A la Font del Moreno
 ja no hi puc anar.

Poble de Vilaplana
 tot passa, ja ho veus,
 només queda amb vida
 la Font de les Creus.

Veïns de Vilaplana
 el progrés ens ha arribat,
 d'un bon pou bevem l'aigua
 i de la Font del Salvat.

Jaume Salvat Munté

Festes de Nadal 2015-16 a Vilaplana

■ Josep Bigorra Llauredó

El programa de Festes de Nadal incloïa totes les activitats compreses entre principis de desembre i mitjans de gener.

El dia 8 de desembre nens i nenes, pares i mares i tots els que els van voler acompanyar van fer una excursió molt especial fins al bosc de l'olla. En arribar al camp de futbol una colla de tions els estaven esperant després d'haver passat l'estiu als boscos de la Mussara, i és que el Nadal quedava a prop i els tions s'havien d'alimentar...

El dissabte 12 es va realitzar la sortida a buscar l'arbre de Nadal de la plaça, l'activitat es va obrir a tothom que va voler i es va convidar a esmorzar als assistents. L'arbre d'aquest any el va cedir el Joan M Mestre, del tros del Pep Serres. Un cop carregat al remolc l'arbre es va portar fins a la Plaça on amb una mica de paciència i al cap d'uns quants intents, es va aconseguir plantar.

El diumenge hi havia la tradicional festa de l'oli nou, un any més la Cooperativa va oferir el tradicional esmorzar popular per tal de degustar el nou oli d'oliva. A la tarda, tampoc va faltar a la cita el Bingo benèfic per la Marató de TV3, que aquest any va recaptar 1.819€. Durant aquest cap de setmana, a la Sala Parroquial hi havia instal·lades diverses parades d'artesanía i es va fer una recollida solidària de joguines.

El dissabte 19 de desembre el jurat del concurs de decoració va visitar les decoracions de façanes i altres elements, els finalistes van ser l'arbre il·luminat de Cal Teodoro, la il·luminació de la casa del Carrer Cingle Roig i el conjunt de la façana i entrada de Ca l'Anselmo, va ser aquesta última la guanyadora del concurs, ja que va obtenir més del 50% dels vots dels usuaris de Facebook. També es va organitzar un concurs de fotos a Instagram amb l'etiqueta #FestesVilaplana.

El dilluns 21 i el dimarts 22 de desembre era el torn

per a les activitats organitzades per part de l'escola, en aquest cas el Festival de Nadal que els alumnes van realitzar a la Sala Parroquial i la visita de pessebres.

Com és costum el dia 24 a la nit es va fer la Missa del Gall i, tot seguit, el refrigeri a la Sala Parroquial. El dia de

Nadal, en sortir de Missa els nens van poder fer cagar el tió.

El diumenge 27 de desembre vam tenir una visita molt especial, els patges reials van arribar a dalt d'un carruatge per tal de recollir les cartes de nens i nenes. A la tarda el Grup de Teatre de Vilaplana va representar l'obra l'Estel de Natza-ret.

El dilluns 28 de desembre i el 4 de gener es feien a la Casa de Cultura tallers d'elaboració d'espelmes i de sabons, aquests van ser impartits per la Cristina Cavallé i van tenir molt bona acollida.

El diumenge 3 de gener la Coral Amics de la Cançó va oferir el tradicional concert de les Festes de Nadal a l'església de Santa Maria de Vilaplana, aquest any la Coral incorporava noves veus al conjunt i també va introduir alguns instruments de percussió.

El dia 5 de gener és un dia molt especial, tant per petits com pels més grans, i a Vilaplana encara més. És dels pocs pobles on els nens i nenes elaboren els seus propis rastres (un conjunt de pots lligats a un fil) per tal d'estirar-los i fer soroll per tal que SSMM els Reis d'Orient no passin de llarg. Aquest any, a més, tots els nens i nenes van poder esmorzar a les escoles abans d'iniciar el recorregut amb els rastres per tot el poble. Un cop fet el tomb, va ser hora d'anar a dinar i, tot seguit, hi havia sessió de cinema infantil, per tal que la tarda passés el més ràpid possible. A 2/4 de 8 s'iniciava la cavalcada i, un any més, els Reis arribaven a Vilaplana carregats de regals.

Per tancar les festes, Càritas Vilaplana va organitzar l'habitual campanya de recollida d'aliments.

Discurs de ses Majestats els Reis d'Orient

El Reis d'Orient

Vilaplanencs, vilaplanenques... forasteres que en tot voleu participar,
Enguany ens han informat
Que tots els nens i nenes molt bé us heu portat
Per això venim amb els remolcs carregats
I teniu sort que el tractor del carbó no ha arribat
Ja que a Alforja tot l'hem descarregat.
Demà al matí tindreu algun regal
Cuideu-lo i aprofiteu-lo com cal.

Hem vingut fins aquí "in situ"
I no perquè ens ho hagi demanat el Jaume Ritu.

Hem arribat carregats de regals
Crec que fins i tot n'hi ha pel Pascal
O era per a un esquimal?...
Bé, és igual, és que la memòria la tinc molt mal,
En tot cas,
Estem molt contents de tornar a ser aquí,
Tot i que enguany, més aviat ens heu fet venir.
Aquest canvi d'horari no ens ha permès passar per l'Aleixar,
De fet, tampoc sabíem com entrar
Amb aquells pilons de color verd que hi ha.
Potser la vilaplanenca de l'any ens podria orientar
Ja que és de l'Aleixar,
On anirem a parar!!!

Aquests de "Lo Pedrís" s'ho haurien de fer mirar...
Us passarem aquest discurs per si el voleu publicar
Ja que últimament ben poca cosa hi ha.

Enguany visitar la cooperativa és com un vis a vis
Deu ser perquè ja no hi teniu al Luis
Però els coets ben bé que els heu vist
Feien tant soroll com el vostre país,
Que, per cert,
A l'arribar a la rotonda ens hem sorprès,
Ja no hi teniu estelada!
No serà que la CUP us l'ha jugada?
Us han fotut la investidura
I el procés ja va pel camí de l'amargura.

Quan marxem passarem pel Casal a fer un cafè
Que ja ens han dit que també el porten els de l'Esparver
Esperem que realment sigui per bé,
Vigileu, Ajuntament, encara tindrem d'alcalde al cafeter
Potser així posaran llums de Nadal que vagin bé.

Volem donar les gràcies als nostres conductors
No sabeu com corren amb els seus tractors"!

Vilaplanencs, vilaplanenques... forasteres que en tot voleu
participar,
Fins l'any que ve
I procureu portar-vos bé.

Activitats per a tots els gustos a la Festa Major de Sant Sebastià

■ Josep Bigorra Llauredó

Es va celebrar del 20 al 24 de gener a Vilaplana.

El 20 de gener va ser Sant Sebastià i les activitats es van allargar fins el cap de setmana del 23 i 24 de gener. El dimecres dia 20 a les 12 del migdia es va fer la Missa i processó en honor a Sant Sebastià. A la tarda es va fer una sessió de cinema infantil al local del Grup de Jovens amb la projecció de la pel·lícula *Inside Out*, recent premiada amb un Oscar a la millor pel·lícula d'animació. A les 7 de la tarda es va fer l'acte de lliurament de dues obres de la Mussara, les obres van ser donades per Jordi Saludes a l'Ajuntament de Vilaplana, en l'acte de donació, Saludes va afirmar que aquesta era la voluntat del seu pare. En l'acte també es van lliurar els premis als concursos realitzats durant les Festes de Nadal: Sergi Fernandez va guanyar el concurs de fotos a Instagram i Ca l'Anselmo el concurs de decoració de façanes. Els premis eren un àpat per a dues persones als restaurants Ca La Peirona i l'Esparver.

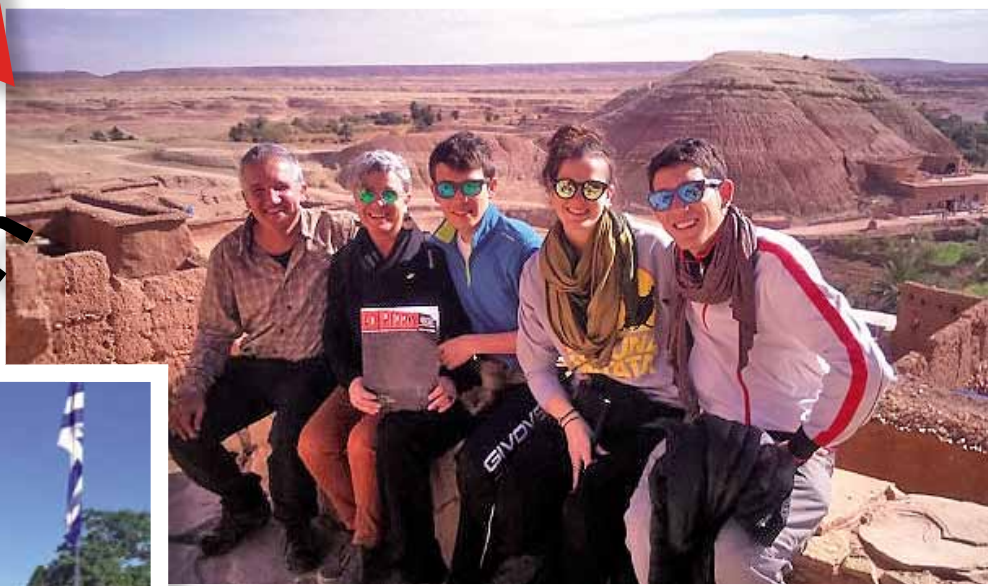
Les activitats es van reprendre el divendres 22 de

gener al vespre amb la inauguració de l'exposició de diverses obres pintades per Nati Toral. L'exposició es va poder visitar durant tot el cap de setmana.

El dissabte 23 de gener al matí, era el torn per als nens i nenes, ja que la Sala del Casal va acollir un parc infantil amb activitats per a tots els gustos, des d'inflables fins a llits elàstics, pinta cares, etc. A la tarda, a la Casa de Cultura es va fer un taller de collage i elaboració de xapes a càrrec d'Eva Jolis d'Unicum Disseny, el taller va ser tot un èxit i hi van participar prop de 40 persones. Un cop tothom va tenir les seves xapes fetes, els cafeters del Casal van oferir coca i xocolata calenta a tots aquells que en van voler. A la nit, hi havia festa amb el cantautor ebrenc, Miquel del Roig, els que ja l'havien escoltat van gaudir i cantar el seu extens repertori i els que era el primer cop que l'escoltaven van quedar sorpresos i van ballar fins a fer embafar els vidres del Casal. Unes dues centes persones es van aplegar per escoltar-lo. La nit la va tancar el DJ resident de les festes majors a Vilaplana, el reusenc DJ OGT.

El diumenge en sortir de missa hi havia programat al Casal l'espectacle d'animació infantil de Gil Ratataplum que va fer ballar i moure a tothom. Degut al bon temps l'espectacle es va fer a la terrassa del Casal. Mentrestant, el Grup de Jovens preparava el dinar a la Sala, el menú incloïa un petit aperitiu, amanida, fideus amb costella, sorbet de llimona, coca amb sucre i avellanes i una copa de cava. Més de cent persones van degustar el menú i després tots aquells que van voler van poder gaudir de l'espectacle de màgia del Mag Nebur, que va tancar la varietat d'actes de la Festa Major de Sant Sebastià.

Joan, Ari, Marc, Marta i Pitxi a Ait Ben Haddou
(Village du cinema), a la Ruta de les Kasbhas al Marroc.

La Gemma, el Boris i l'Arlet, a
la ciutat de Rivera, situada al sud, a la
frontera entre Uruguay i Brasil.

Carnaval 2016 Vilaplana

■ Comissió de Festes Les Forasteres

El dissabte 6 de febrer es va celebrar el carnaval al bar del casal vilaplanenc.

Les Forasteres, juntament amb la col·laboració del cafeter del Bar Casal Vilaplanenc, van oferir una tarda de ball i gresca a tots els assistents.

Tothom qui anava disfressat tenia coca amb xocolata gratuïta i el concurs de disfresses va ser tot un èxit!

L'any que ve, més i millor! Gràcies a tothom per haver fet possible una tarda de carnaval vilaplanenca!

Presentació de l'obra pòstuma d'Albert Manent "Noms de lloc, llinatges i renoms de Vilaplana"

■ Ajuntament de Vilaplana

L'acte de presentació del llibre va tenir lloc a la Casa de Cultura i hi van intervenir la filòloga Fina Anglès, el filòleg i fill d'Albert Manent, Jordi Manent i del coautor de l'obra, Enric Prats

El passat divendres 4 de març la Casa de Cultura va quedar petita per veure la presentació del llibre "Noms de lloc, llinatges i renoms de Vilaplana", obra pòstuma del reconegut escriptor Albert Manent. El llibre inclou un recull de noms de lloc i de persona i és fruit d'un primer recull d'ítems aplegats per Albert Manent a Toponímia de Vilaplana i del seu terme, publicat al Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona el 1969-1970. Des de fa uns anys, Enric Prats, coautor, treballava per completar i actualitzar els escrits de la toponímia de Vilaplana a partir dels arxius de Manent i en consonància als nous cànons de l'onomàstica.

La presentació va anar a càrrec de la filòloga Fina Anglès, del filòleg i fill d'Albert Manent, Jordi Manent i de l'autor, Enric Prats. La regidora de Cultura, Jaqueline Mestre va conduir l'acte en que també hi va participar el president de la Diputació de Tarragona, Josep Poblet, que va agrair als autors la "nova aportació al coneixement de la història del poble i del territori". L'alcalde de Vilaplana, Tomàs Bigorra, va destacar la feina dels autors i editor, i va agrair el suport de la Diputació de Tarragona per tal de fer possible la publicació del llibre.

EL PULSÒMETRE

BAIXA

PUJA

Puja la ràpida mobilització ciutadana que es va organitzar per buscar a la Asunción que per unes hores es va desorientar el passat 20 de febrer.

En poc temps nombrosos veïns del poble i efectius de fora vila van organitzar una batuda a la recerca de la dona desapareguda que es va trobar sana i estalvia.

Aquest fet insòlit és una bona mostra de la solidaritat, companyonia i solidaritat que hi ha entre el veïnatge.

VILAPLANA

Baixa la bústia d'entrada on els vilaplanencs fan arribar els seus articles a Lo Pedrís. L'equip de redacció vol fer notar la poca participació ciutadana i el desgast que suposa aconseguir col·laboracions.

Des de Lo Pedrís entenem que el poble té una riquesa cultural inesgotable i que l'esforç de tots faria que es la pogués compartir i gaudir.

LO PEDRÍS

Quelcom sobre les varius?

■ Pep Chaparro

Les varius són dilatacions, allargaments i ondulacions de les venes del sistema superficial o profund dels membres inferiors causades per la pèrdua d'elasticitat i l'atròfia o desaparició de les vàlvules venoses.

La irrigació sanguínia de les cames es produeix mitjançant el sistema arterial. És un sistema vascular en general profund que aporta oxigen, nutrients, glòbuls, hormones... als diferents teixits. Els productes residuals produïts com a causa de la utilització d'aquests elements pel nostre metabolisme són retirats principalment pel sistema venós, un altre sistema vascular que, formant part del mateix sistema circulatori, s'encarrega de retornar al cor la sang pobra en oxigen, nutrients... que s'ha fet servir pels teixits. Una part d'aquest sistema venós transcorre superficialment.

La sang arriba a les cames impulsada pel batec del nostre cor, per la contracció de la capa de teixit muscular de la qual, entre altres, estan formades les artèries, i afavorida per la força de la gravetat. Un cop realitzada la seva funció, és recollida pels capil·lars venosos i retornada per les venes al cor. A les venes, però, el batec del cor no hi ajuda gaire, no compten amb una capa de teixit muscular que hi col·labori, i a més ha de contrarestar la força de la gravetat, ja que ha de pujar cames amunt per arribar al seu destí, no obstant les venes compten al llarg del seu recorregut amb una sèrie de vàlvules que permeten el pas de la sang en un únic sentit impedit el seu retrocés, amb l'ajut de la seva pròpia elasticitat, i de la musculatura de la mateixa cama, que en contreure's amb els moviments habituals pressiona aquests vasos forçant el moviment del líquid vital.

Ara tornem al primer paràgraf. Les varius apareixen quan algun o diversos elements que contribueixen al retorn sanguini no funciona correctament i a la sang li costa moure's, s'alenteix la seva circulació, i es va acumulant a les venes més quantitat de la que seria recomanable. Les venes es dilaten.

Factors predisposants

— **Herència.** Entre individus de la mateixa família s'observa precocitat i similitud topogràfica de les lesions.

— **Professió.** El fet de treballar dret, el sedentarisme i l'exposició a la calor.

— **Embaràs.** D'una banda es produeix un cert estancament venós a causa de l'augment de la pressió intra-abdominal al llarg de l'embaràs, de l'altra, diversos factors hormonals.

— **Obesitat.** En les persones obes es produeix una laxitud dels teixits i, en conseqüència, un deteriorament del retorn venós.

— **Restrenyiment.** Pot provocar un augment de la pressió intra-abdominal.

Síntomes

- Pesadesa i cansament de les cames, que augmenten en estar-se dret.
- Rampes musculars als bessons, especialment a partir del vespre, a causa de la fatiga.
- Picor intensa en zones dels membres inferiors.

Signes

- Relleu causat per les dilatacions de les venes superficials i intensificació del color blavós de la vena a la zona afectada.
- A vegades augment de la temperatura de la pell, amb envermelliment i dolor en el trajecte.
- Inflor inicialment a la zona del turmell i posteriorment a tot el terç inferior de la cama, que desapareix amb el repòs.

Prevenició

- Evitar qualsevol tipus de compressió local a les cames, com ara l'ús de calçat o roba ajustats.
- Controlar l'excés de pes i el restrenyiment mitjançant una dieta rica en fibra, i aigua suficient.
- Evitar les temperatures ambientals elevades.
- Evitar d'estar-se molta estona dret sense moure's. Cal fer petites passejades curtes i freqüents.
- Elevar les cames al llarg del dia, com a mínim 30 minuts, i dormir amb els peus del llit lleugerament alçats, tret que es pateixi insuficiència cardíaca, respiratòria o reflux gastroesofàgic.
- Evitar l'acció directa de qualsevol font de calor i utilitzar mitges elàstiques quan calgui.
- Practicar exercici físic que impliqui moviment de cames.
- Alternar banys calents (màxim 38 °C) de 2-3 minuts amb dutxes fredes de 20-30 segons, en sentit ascendent des del peu cap al genoll.

• Practicar massatges de derivació sanguínia amb la cama elevada en sentit ascendent des del turmell cap a la cuixa.

Exercicis

— **Separació de cames:** Tombat sobre el terra, o una catifa o esterilla, aixecar les cames estirades, i separar-les i tornar-les a ajuntar. Repetir l'exercici entre 10 i 15 vegades.

— **Moviment de pedaleig:** Tombat sobre el terra, o una catifa o esterilla. Aixecar les cames flexionades i pedalejar com en una bicicleta. Repetir l'exercici entre 15 i 20 vegades.

— **Girs de les cames:** Tombat sobre el terra, o una catifa o esterilla. Aixecar una cama estirada i fer girs de la mateixa, com si s'estigués netejant un vidre, en el sentit de les agulles del rellotge. Repetir l'exercici amb l'altra cama. Tornar a la primera cama i fer els girs en sentit contrari a les agulles del rellotge. Fer el mateix amb l'altra cama. Realitzar entre 15 i 20 girs amb cada cama en cada sentit.

— **Flexions dels dits dels peus:** Amb les cames estirades a terra, flexionar i estendre els dits dels peus, alternativament, amb una cama i l'altra. Repetir l'exercici 20 vegades.

— **Moviment dels peus:** Assegut en una cadira. Separar i ajuntar les puntes dels peus. Repetir l'exercici 20 vegades.

— **Flexions dels peus:** Assegut en una cadira. Amb els talons recolzats en el sòl, aixecar la punta dels peus, després baixar-les i aixecar els talons. Repetir l'exercici 20 vegades.

— **Caminar amb diferents parts del peu:** Es pot fer en espais petits caminant en cercles en un sentit i canviant sovint el sentit de la marxa per no marejar-nos. Caminar a peu pla, canviar a caminar de puntetes, sobre els talons, amb el costat intern dels peus, i amb el costat extern. També es pot repetir els exercicis caminant cap endarrere.

— **Exercici de step:** Pujar i baixar repetidament un esgraó d'escala, primer amb un peu, després amb l'altre, o bé de manera alternativa. Repetir l'exercici 20 vegades amb cada peu.

Salut i moviment !!

Recomanacions literàries:

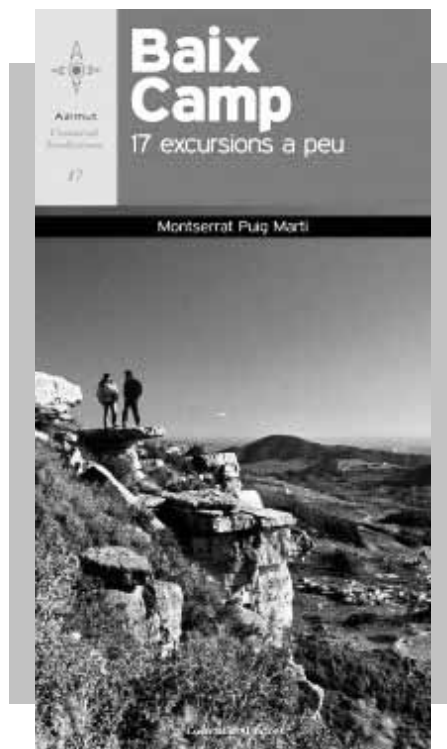
Baix Camp 17 excursions a peu

■ Montserrat Puig Martí

“**E**l Baix Camp és ple de camins i racons que superen les pàgines d'aquesta guia però el recull que teniu a les mans és una bona mostra representativa de les seves diferents fesomies. Des del mar, a Cambrils, fins al sostre comarcal, el Tossal de la Baltasana a Prades, avancem per camins i corriols que miren d'allunyar-se de la cara més coneguda del territori per fer cap als indrets menys trepitjats de la comarca. Un total de disset essències circulars amb excel·lents panoràmiques forgen l'ànima d'aquest suport que us encoratja a caminar.”

Aquest és el darrer text que vaig escriure, el de la contraportada del llibre, amb la voluntat de despertar l'interès per allò que s'hi amaga. Tot plegat és fruit d'un any de feina on les petjades dels camins han esdevingut paraules i el rastre que n'ha quedat és un producte de proximitat. Malauradament no hi ha hagut cabuda per als vint-i-vuit municipis de la comarca, però el mosaic final és prou representatiu de les diverses façanes d'una contrada arran del Mediterrani farcida de camps de conreu i atapeïda de muntanyes feréstegues. Ara somric quan penso, convençuda i satisfeta, que he trobat l'equilibri desitjat.

Rere el títol **Vilaplana: de la raconada de la font del Llop a l'era**

de la Mussara s'amaga el darrer itinerari de la guia, una ruta de poc més de dotze quilòmetres i gairebé quatre hores de durada amb un desnivell acumulat de 1600 metres. Des dels conreus propers al poble fins a l'espessa vegetació dels senders, el recorregut presenta tres trams força exigents: l'ascens al bufó racó de la font del Llop i el posterior pas equipat, la pujada fins al refugi de la Mussara i la davallada per Campanilles. Trepitjar cingleres, descobrir vies d'escalada gairebé a tocar del corriol, passar pel Pla de les Tosques i enfilarse fins a l'excel·lent mirador on en dies clars s'albira el Delta de l'Ebre, són alguns dels elements que sorgeixen en el decurs del trajecte. Feta la baixada pronunciada i una mica tècnica i estant

envoltats per l'essència de les parades de secà, fem cap al poble sota l'atenta mirada de la Mussara. En arribar-hi, és bonic girar-se per resseguir visualment el rastre gairebé triangular que acabem de recórrer.

Només cal disposar d'una mínima condició física, seguir els consells expressats mitjançant les paraules, posar un peu rere l'altre per deixar petjades, tant en el vostre terme com en els veïns, i enllestir el trencaclosques comarcal.

L'Albiol: del cingle del Sant Crist a la font de l'Irla; **l'Argentera:** petjades entre el Baix Camp i el Priorat; **Bota-rell:** un guaita ferm, el Bres; **Cambrils:** un terme arran de mar; **Coldejou:** el Bec de la Gallina Cega i les Quatre cares de la Mola; **Mont-roig del Camp:** pedra seca i roca rogenca; **Muntanya Blanca:** el Molló, confluència dels Quatre Termes; **Prades:** pels castanyers i el Brugent fins al sostre comarcal; **Pratdip:** la Cabrafiga per la canal dels Dips i el Tomb feréstec a la serra de Llaberia; **Riudecols:** cap a la Miranda de Puigcerver i de Sant Bartomeu al Puig-voltor; **Vandellòs:** pels dos vessants del riu Llastres i **Vilanova d'Escornalbou:** senders històrics i corriols recuperats.

Baix Camp 17 Excursions a Peu de Cossetània Edicions, inclosa en la col·lecció Azimut Comarcal – Sèrie Senderisme, serà presentada ben aviat a Vilaplana. Montserrat Puig Martí

■ ■ ■

Jaume i Boris els cafeters

C/ Casal, 3 - VILAPLANA

■ La Redacció

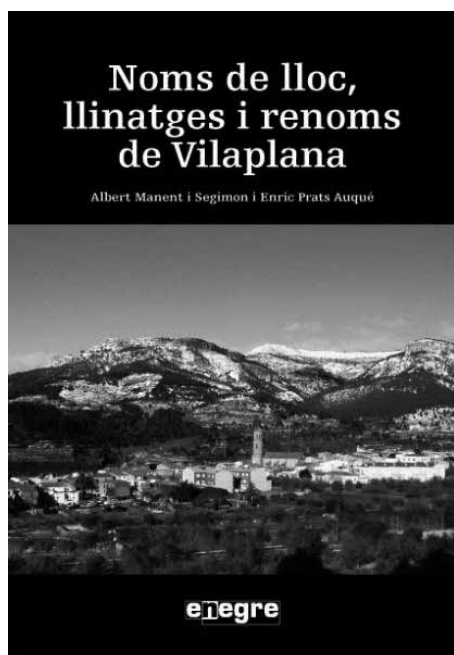
Noms de lloc, l·linatges i renoms de Vilaplana

Obra pòstuma del reconegut escriptor Albert Manent, que inclou un recull de noms de lloc i de persona de Vilaplana i és fruit d'un primer recull de dades aplegades per Manent a "Toponímia de Vilaplana i del seu terme", publicat al Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona el 1969-1970.

Enric Prats ha completat i actualitzat els escrits que va deixar Albert Manent, amb l'aportació valuosa d'un plànol del poble on ha situat totes les cases i els renoms que els toca.

El mèrit del llibre rau en els orígens, en la capacitat d'esbrinar amb fonaments sòlids qui són els avantpassats, com es deien, com els van "batejar", com van continuar, i els que es van perdre. Una disciplina encomiable, afortunadament amb molts mestres com els Manent i el seu continuador Enric Prats, que ha completat i actualitzat els escrits de la toponímia de Vilaplana d'acord als nous canons de l'onomàstica.

Autors: **Albert Manent i Enric Prats**
Editorial: **Pragma Edicions**
Preu: **15,00 €**

La invenció dels càtars

La veritable història dels
Bons Homes a Catalunya

Al voltant dels càtars s'ha fabricat una imatge que té poc a veure amb la realitat. El mite ha crescut sense rigor històric i avui dia aquesta imatge domina la gran majoria de llibres, des de l'assaig als best-sellers i la ciència ficció, i fins tot no és difícil trobar algun programa televisiu o radiofònic que hi faci referència.

Aquest llibre vol ser una història dels càtars a Catalunya a través dels seus documents, fonts i testimonis, els quals ens apropen a la vivència d'homes i dones que van creure en la reforma del cristianisme. La seva proposta va desencadenar la reacció ferotge del poder eclesiàstic i polític i el catarisme va ser condemnat. La conseqüència immediata va ser la creació de la Inquisició i la instauració dels mecanismes repressius que, a partir de llavors, van castigar tothom que s'allunyés del dogma catòlic. Així, els càtars van acabar condemnats per heretges i perseguits arreu d'Europa.

Però, què en sabem realment dels càtars? Eren vegetarians? Místics? Creien en la reencarnació? Quants n'hi va haver a Catalunya? Quines rutes seguien? Tenien el Grial? I els templers? Quins eren els seus preceptes?

Un llibre per descobrir la veritable naturalesa dels Bons Homes i la persecució a què han estat sotmesos a través dels segles.

Autor: **Sergi Grau Torras**
Editorial: **Angle Editorial**
Preu: **15,90 €**

Orquídiades de les serres de Montsant i de la Mussara

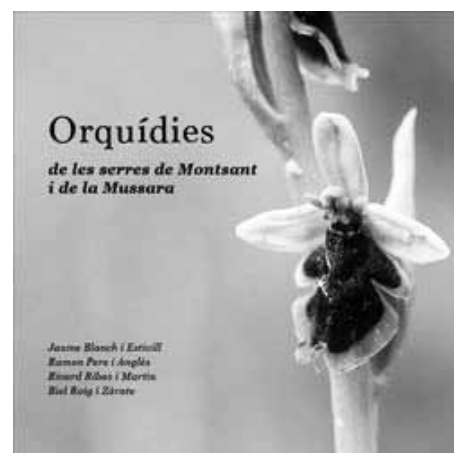
Reportatge fotogràfic (quasi una guia il·lustrada) al voltant de 40 espècies de la família de les orquídiades

Tot el llibre està estructurat al voltant de les imatges, una selecció de gran qualitat perquè el lector es pugui delectar amb la planta sencera i amb els detalls de les flors de cadascuna de les espècies. També a vegades van acompanyades d'un seguit d'aquarel·les que el complementen.

A continuació una petita fitxa amb el nom científic i el popular, les dates de floració, i la tipologia del sòl on és present. Al final incorpora una bona mostra de rareses que els autors han anat trobant al llarg dels anys: malformacions, aberracions en el color...

Les orquídiades són d'aquelles espècies de la nostra flora que no et poden deixar indiferent.

Autors: **Jaume Blanch Estivill, Ramon Pere Anglès, Ricard Ribas Martín i Biel Roig Zàrate**
Editorial: **Piolet**
Preu: **25 €**

Passejades per Vilaplana (o no tant passejades)

■ Dolors Sentís

El quilòmetre vertical

Sortim de Vilaplana direcció la bassa nova o de la Balandra. En arribar a la bassa, prenem el camí de ciment que ens porta a la carretera. La prenem per l'esquerra i en cinc minuts som al tomb de 180 graus, on hi ha un pi molt gros.

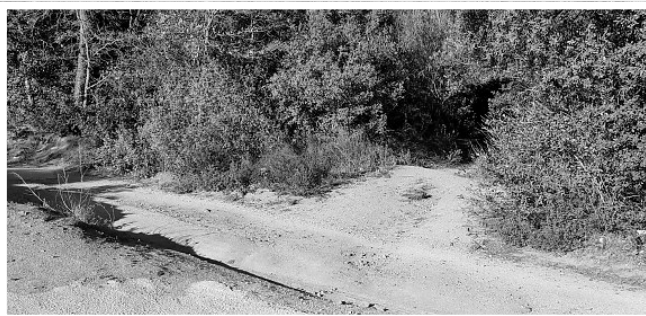
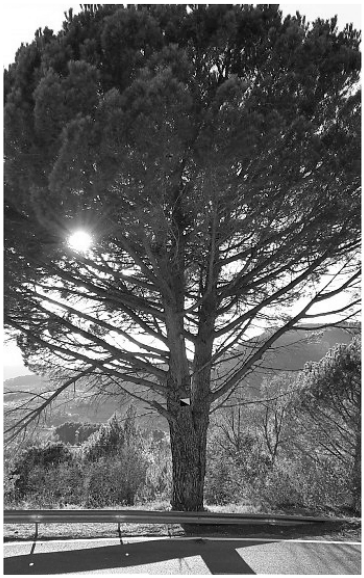
Agafem el camí que ens portaria al xalet del Salas; però just començar el camí ens en surt un altre a mà dreta, poc fressat, però bastant ample al començament; l'agafem i comencem a tirar amunt, dret molt dret. No ens podem equivocar, ja que és una mena de tallafocs que passa just per tota la línia elèctrica que puja a les antenes de la Mussara.

És talment com diu el títol, un quilòmetre vertical o quasi, de caminada. Hi ha algun tram que de tan dret que és, hi ha cordes fixes per ajudar-nos a grimpar.

Si el dia és bo, tenim una vista espectacular fins al mar.

Arribem just sota les antenes i els edificis que l'envolten. A partir d'aquí podem baixar de retorn a Vilaplana, per on vulguem. Anar fins al refugi i baixar per les tosques pot ser una bona opció.

Bona caminada!!!!

D'on és? Maria Antònia Oliver

■ Antonia Farré Santfeliu

Ella és **Maria Antònia Oliver**
(desembre de 1946, Manacor).

El dia 10 de febrer de 2016 ha estat reconeguda per Òmnium Cultural amb el 48è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. S'ha convertit, després de Mercè Rodoreda (1980), Teresa Pàmies (2001) i Montserrat Abelló (2008) en la quarta dona guardonada de les 48 edicions celebrades.

Fou autodidacta amb la llengua, ni a casa ni a l'escola va trobar l'entorn favorable per escriure el català, fins que va tenir Aina Moll com a professora fora de les hores lectives.

La Maria Antònia va pertànyer a la Generació literària dels setanta, que es caracteritza per les seves inquietuds rupturistes, amb la intenció de deixar petjada en la literatura del moment.

Pel que fa a la seva obra narrativa, ha conreat teatre, s'ha desenvolupat en els guions televisius, cinematogràfics i la ràdio. Juntament amb Jaume Fuster, el seu marit, i altres escriptors, va formar part del col·lectiu Ofèlia Dracs, un grup d'amics que es van unir per reivindicar l'ús del català en els gèneres més populars del moment, un dels quals fou la novel·la eròtica. En aquest vessant varen guanyar el premi La Sonrisa Vertical l'any 1980 pel recull de contes *Deu pometes té el pomer*.

De la seva obra destaca *Cròniques d'un mig estiu*, la seva primera novel·la, i Joana E. Ha publicat una vintena de llibres alguns dels quals han estat traduïts a l'anglès, francès, italià, espanyol, alemany, portuguès... També ha traduït al català autors com Virginia Woolf, Jules Verne, Mark Twain, Robert Louis Stevenson o Herman Melville.

La Maria Antònia Oliver va dir:

"No sé si tornaré a escriure mai, esper que sí... però sense la literatura jo no sóc jo". "Les rondalles em van fer descobrir el plaer de crear mons i el plaer de contar mons".

(Fonts: La Vanguardia, Ara, Vilaweb, UOC, Diari de les Balears, escriptors.cat, Catalunya ràdio)

C. Casal, 3 - 43380 **VILAPLANA** (Baix Camp)

Proximitat del dissabte de Glòria, poema de Ventura Gasol.

■ Maria Anna Vernet

Aquest poema guanyà el «Premi Extraordinari de Poesia» en els Jocs Florals de la Llengua Catalana, celebrats a Mendoza (Argentina).

- I -

I no seria el mateix temps, Senyor,
Qui, moridor i fugaç en aparença,
Ens revé, un cop cada any, sens defallença,
Marcat per vostra Sant Passió?

La va seguir amb tant d'horror, pas a pas,
Que en serva encara la suor de cada hora
I l'esglai d'haver vist tant de la vora
Els estigmes de vostra Santa Faç!

I, ara, la neu té albors de Sant Sudari,
Cada cim una corba de calvari,
El llac miratges d'una estranya pau

I els vinyars estan xops d'un tal misteri
Que, avui, traspuen – O diví encanteri!
Morats d'albrècia i besllums de cel blau.

- II -

Ave, albrècia! O flor dels marges crus
D'on brolles amb el ritme i la damera
D'una ungida i devota cabellera
Que volgués eixugar els peus de Jesús!

Morats així i purpuris i suaus
Foren els dolls d'aquelles cinc fontanes
Filles dels cops – de gràcies sobre humanes!
De la pèrfida llança i dels treus claus.

O flor de l'aridesa d'aquests dies,
Has vist el cel amb unes alegries
I una secreta i dolça esgarrifor,

Que, al buf imperceptible d'una brisa,
Al teu devora tremola i s'irisa
Una llum de Resurrecció!

- III -

Porpra i morats de la primera albor,
Endolciu bé aquesta altra Santa Cara
Que els monts, avui devots, refan tan clara,
Perfilant-se, serena, a l'horitzó!

O dolça França exsangüe, tens al front
Tan coronat de gràcia i d'espines,
Que exalces fins al cel i que il·lumines
Totes les mares màrtirs que hi ha al món!

Quina claror que hi fan les catalanes,
Avui, que una remor de veus llunyanes
Ha esquinçat ja el darrer vel de la nit!

Cor meu, no sagnis més! Joiós, exulta,
Que les aloses han salvat llur crit
I despertat Nostra Bella Insepulta !

Lausanne, dissabte de Glòria 1943

Ventura Gasol

Per al Reverend i Estimat Senyor Rector de la Parròquia de La Selva del Camp, Mossèn Eugeni Ferré, en testimoniatge fervent de la nostra Amistat.

■ ■ ■

L'Ajuntament de Vilaplana col·labora amb la campanya de recollida d'aliments de Càritas

■ Ajuntament de Vilaplana

El Consistori ha fet una aportació d'Oli Soldó de la Cooperativa de Vilaplana per valor de 500€

Com ve sent habitual, Càritas Vilaplana organitza un cop finalitzades les festes de Nadal, una campanya de recollida d'aliments. Segons ha informat l'entitat aquest any hi ha col·laborat 35 famílies aportant, entre d'altres aliments, 48 kg d'arròs, més de 40 kg de pasta, llaunes de sardines i tonyina, més de 30 litres de llet, gairebé 70 kg de llegums, productes d'higiene personal, 43 litres d'oli, etc. També s'han fet donacions per un valor total de 305€.

L'Ajuntament de Vilaplana també hi ha col·laborat, en aquest cas amb una aportació d'oli verge extra Soldó de la Cooperativa de Vilaplana per valor de 500€, que fruit de la col·laboració també per part de la Cooperativa suposen una donació de 200 litres d'oli d'oliva en ampelles de 2 litres.

Instal·lacions UF

- Electricitat, Gas, Aigua.
- Calefacció i Aire condicionat.
- Aprofitament d'aigües grises i pluvials.
- Energia solar fotovoltaica per usos agrícoles.

<http://www.usuaris.tinet.org/ijfega/inici>

Jordi Fernández Llorens

instaljf@tinnet.cat

620 272 212

De quan s'anava a esperar Los Reixos...

■ Pep Mestre Anguera

Jo ara tinc 48 anys, i del que ara us vull parlar és de quan la tele era en blanc i negre i només tenia dos canals! Quan arriba el Nadal la il·lusió i l'afany dels nens són i han estat sempre els mateixos, això és una conclusió indubtable! La diferència, però, entre el present i fa quaranta anys és que ara ha desaparegut quasi completament la vehemència amb la qual fixen els objectius a assolir els infants; ara sembla que les coses no cal ni demanar-les, senzillament arriben, ens cauen com sense voler, màgicament del cel.

La meva generació va ser de les primeres que van començar a tenir coses sense demanar-les, tot i que és ben cert que encara ens les vam haver d'anar "guanyant" d'alguna manera o altra... Per això quan arribava el moment d'anar a esperar los reixos (*Ocu*, no d'anar a "l'estirada de rastres"!!!) i segurament pressionats per les respectives famílies perquè aquell dia fotéssim el camp de casa, sortíem al carrer amb lo que teníem: quatre pots, un fil i moltes ganes de fer soroll i desgavell, és clar!!! I amb una il·lusió no pas conduïda i maniobrada pels anuncis i les modes (tot i que és cert que hem estat la primera generació que ha agermanat la tele als mobles de casa) sinó per l'herència viscuda i apresada dels que ens van precedir i que ens portava a sortir i fer tant soroll com fos possible, amb la intenció que los reixos en sentir la fressa no es descuidessin de passar pel nostre poble!!!

Aleshores, qui podia fer el rastre amb filferro ja ho podia celebrar, doncs

els continus talls que es produïen als rastres que estaven fets de fil d'espart, fruit del fregament i la senzillesa dels materials emprats, eren un bon enredo! Sempre, però, apareixia el "manetes" que apariava l'instrument i la simfonia de desordre i aldarull podia seguir delectant les oïdes dels veïns del poble!

El cert és que ningú no sabia quina havia de ser l'hora de sortir al carrer amb el rastre, però les colles acabàvem finalment per trobar-nos en algun moment en algun racó del poble. I, evidentment, sense els pares (la majoria dels quals era en l'última cosa que pensaven! Carall, com han canviat les coses!)

Ara sembla que tot s'ha de fer en grup, com seguint una litúrgia instrumentada i per algun motiu que jo, francament, desconec. Abans, quan jo era petit, anar a esperar los reixos era una veritable anarquia (als dirigents de la CUP segur que els faria enveja!!!) uns quants pots que portava cadascú, algun que es feia desaparèixer de manera més o menys ortodoxa de cada casa, i el gran pilot que provenia d'una efectiva ràtzia a l'abocador municipal (que aleshores no era il·legal!) Acabàvem sempre unint esforços i rastres per fer major la força del soroll i l'okupació de l'espai físic i sonor del poble. Finalment s'aconseguia completar l'obra fent un rastre infinit, amb quatre nens que estiraven davant, amb altres que havien de complementar les forces de tracció amb cordons a mig rastre, que ajudaven a girar a les cantonades més problemàtiques i la resta que senzillament feia el que podia o esperava la seva oportunitat

per suplir algun dels manaies.

En els darrers temps sembla que tot s'ha de fer a toc de xiulet. Cal quedar, pares, fills i curiosos, en un lloc i hora determinats per algú. Aquest mateix xiulet et convida a iniciar la processó de manera eficient, endreçada i ordenada pels carrers del poble. Per aquest motiu se'm fa estrany veure tanta gent nouvinguda o altres que habitualment no veus a les processons, instrument i arreglant infants, joves i vells que porten, acompanyen o supervisen rastres en lloc d'atxes, vestes, tàlem o tabernacle, i reemplaçant amb més o menys sort la benedicció impartida pel capellà per una sessió final de fotos eterna com a final de festa.

Si seguim així (i no vull donar idees!) molt probablement acabarem fent-ne una Fira! La "Fira del rastre" de Vilaplana, amb venedors de formatges i fuets, típics del poble! Omplirem el poble de gent disfressada com de l'edat mitjana (recordeu que el nostre poble en aquell temps ni existia.....!!!) amb estands de venda d'espases de fusta, expositors d'aus rapaces i d'altres venedors ambulants amb intencions clares d'encolomar-nos tota classe d'aromes de sàndal, farigoles i espigols (perdó, *lavandes*, disculpeu!) vinguts de terres llunyanes, que taparan les pròpies del poble.

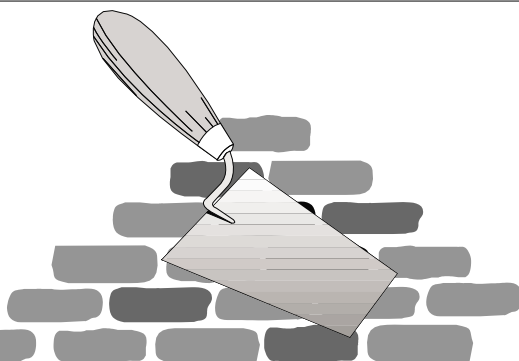
Els temps van canviant, més ben dit, han d'anar canviant! Més o menys a poc a poc (o de pressa!) Això és evident i necessari! I naltros no som els mateixos ara que fa quaranta anys! Per això cal que entenguem que qui passi al davant (sigui d'aquí o de fora) miri de fer-s'ho seu d'alguna manera (hi té tot el dret!) el seu mèrit té, sobretot quan no hi ha alternatives. Però, per aquest mateix motiu, em sembla que també tenim dret a dir la nostra quan vulguem recordar i reivindicar com es feien les coses "abans", quan la tele era en blanc i negre i només tenia dos canals!

■ ■ ■

CONSTRUCCIONS

JOAN MESTRE SL

C/ Major, 32-3r - 43380 VILAPLANA - Tel. 977 81 51 73

De quan els Pastorets van baixar a la plana...

■ Pep Mestre Anguera

O a la platea del Casal, és igual.

Aquest passat 27 de desembre hem assistit una mica expectants, ho reconec, a una experiència diferent. La Direcció dels Pastorets que s'han ofert aquesta temporada ("L'estel de Natza-ret") va optar per l'atreviment, ja ens n'avisaven al programa de mà, i tal gosadia ens pretenia interpel·lar tan directament que els actors sovint acabaven esguardant-nos tan directament als ulls que sovint havíem de baixar la mirada, com una manera de portar-nos el Teatre gairebé a la falda.

Els Pastorets són i han estat sempre propers, extraordinàriament casolans, ens els estimem per la cànvida quotidianitat que desprenen i això fa que sovint ens hi vegem reflectits. Per aquest motiu, algú em va dir a la sortida que no li havia agradat aquest muntatge, que volia veure lo de sempre, que volia riure i no plorar... I ho van aconseguir! Algun sanglot se sentia, alguna llagrimeta

continguda, aquelles mirades d'ulls tremolosos..., Objectiu assolit! Premi! La proposta era aquesta, a més de les escenes dels pastors i la de la vara de Sant Josep! (Ai, la vara!)

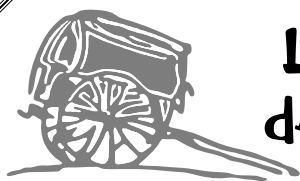
A alguns ens agrada que ens provoquin, altres prefereixen assaborir i reconèixer en lo conegut i esperable altres aspectes de la feina dels actors i muntadors... Compte, però, amb lo xavacà, amb la feina barata i mal feta! Tots coincidim, no obstant, en distingir la qualitat de l'esforç que ens van despatxar aquests actors i actrius. Lo clàssic no sempre ha de ser el mateix, de vegades, rellegir-nos i mirar-nos des de l'altra

banda de la ullera de llargavista ens fa gravitar cap a aquell món paral·lel que ens fa més crítics i exigents.

Vam plorar, vam riure i vam disfrutar amb aquests nous Pastorets. I per trobar alguna cosa millorable (i alenats per la modernitat de la proposta!) què voleu que us digui? La vara de Sant Josep, tan previsible i esperada, doncs podia haver esdevingut tanmateix un feix de llum làser o quelcom similar que aixequés una mica més aquella escena (altrament tan parsimoniosa i cal·mada) que, pel fet de tenir Sant Josep tan a prop, se li va veure el llautó...

■ ■ ■

La Tartrana de Cal Munter

Confort en Allotjament Rural

Àngel Guimerà, 9 - 43380 VILAPLANA
Tel. i Fax 977 815 160 - Mòbil 687 415 898
www.latartrana.es

VIALMA SAT

Esclofolladora d'avellanes

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14
43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c.e: salsa@maptel.es

MATA
LLAUNERIA

Raval Santa Anna, 47 43201 REUS
Tel. 977 342 832
mata@llauneria.com

Definint l'Art

■ Jobo

En la nostra societat, l'objectiu final d'un artista no sembla ser crear bellesa seguint els seus propis impulsos, sinó tenir èxit comercial o ser famós i cèlebre. Els artistes i els creadors, s'acaben mesurant finalment pel seu èxit i per la seva celebritat.

En el fons, un músic és respectat i valorat a nivell social, no per la bellesa intrínseca de les seves creacions o interpretacions, sinó pels discos que aconseguix vendre o per la gent que aconseguix atreure als seus concerts.

Qualsevol expressió artística en el món actual, acaba sent valorada majoritàriament pels diners que genera o per la fama que reporta. I tots hem acceptat aquesta relació absurda, imposada per la societat, com si fos la cosa més natural del món, quan en realitat no té el més mínim sentit lògic.

Potser el problema fonamental rau en la nostra definició del que és l'art. I és que l'art hauria d'estar íntimament lligat amb el concepte d'individualitat.

L'art no hauria de poder mesurar-se, ni parametritzar de cap manera. L'art només pot sentir-se. I sentir, és una cosa que només pot produir-se a nivell individual i no a nivell social. Per més que s'obstini a fer-ho, la societat no pot obli-

gar-nos a sentir emocions davant d'una obra artística.

Una obra concreta d'un artista qualsevol, pot tenir un valor immens per a un individu perquè li desparti sensacions, emocions o sentiments profunds, i cap valor per a un altre, al qual aquesta obra "no li digui res".

Quantes vegades hem vist un famós llenç d'un artista cèlebre que ens deixa absolutament freds i que amb prou feines ens produeix la més mínima emoció?

Potser per aquest quadre es pagui una milionada en una subhasta, però per a alguns, no tindrà més valor que el dibuix ple de tacarrots que ha fet el fill del nostre veí.

Per aquesta raó, valorar una obra d'art pel nombre de persones a les que agrada o per la quantitat de diners que paga per ella un especulador llunàtic és tan absurd com valorar a un ésser humà per la quantitat de gent que el coneix.

La "màgia de l'art" apareix en el moment en què es generen emocions. I poc importa si aquestes emocions es desperten en una sola persona o en 100.000.

Hem estat educats perquè valorem les obres artístiques mitjançant criteris que res tenen a veure amb els que nosaltres sentim com a individus.

PASSATEMPS *Solució*

Problema 1:

A la font a buscar aigua.

- 1.- Omple la garrafa de 3 litres. Buides els 3 litres a la garrafa de 5 litres.
- 2.- Torna a omplir la garrafa de 3 litres i acabes d'omplir la de 5 litres. Ara tens la garrafa de 5 litres plena i et queda 1 litre a la garrafa de 3.
- 3.- Buides la garrafa de 5 litres i l'hi afegeixes el litre que tens a la garrafa de 3.
- 4.- Torna a omplir la garrafa de 3 litres i la buides a la garrafa de 5. Ja tens els 4 litres que volíem!

Problema 2:

El pastor, el be, el llop i la col.

- 1.- Passa el be (el llop i la col es queden).
- 2.- Torna sol el pastor.
- 3.- A continuació passa la col.
- 4.- Deixa la col i torna amb el be.
- 5.- Deixa el be i agafa el llop.
- 6.- Deixa el llop amb la col i torna sol.
- 7.- Finalment passa el be. I ja són tots a l'altra banda.

Problema 3:

Els polítics intentant fer un pacte de govern

- 1.- Hi deu haver moltes solucions possibles. Aquesta en pot ser una:
- 2.- Passen Pedro Sánchez i Pablo Iglesias. Es queda P. Iglesias a l'altre costat i torna P. Sánchez.
- 3.- Passen P. Sánchez i Rajoy.
- 4.- Torna Rajoy.
- 5.- Passen Rajoy i Albert Rivera.
- 6.- Van tots juntets cap a Madrid a veure si travessant el Manzanares hi ha més sort i es despista algú.

Saf[}rëig

**Botiga de roba de 2^a mà,
complements i tallers**

C. Sant Pancraç 12 · Reus

Tords i perdius

■ Mariona Quadrada Monteverde

És diumenge. Amb faldilles, l'abric d'anar a col·legi i les sabates marró de cordons com si fos dilluns, pugem a l'Ondine i ens plantem al tros dels ametllers, llavors també hi havia vinya i els tords hi picaven les panxes que restaven després de la verema. Ens protegim darrere d'uns canyissos que ens emparen, poc o molt, de les bufades descarnades del serè, imprescindible per fer volar els tords baixos i així, poder-los enxampar. Passen com un parell d'hores i el pare ja en porta 6 i una merla penjant a la bossa de cuir i malla que engabia els cossos inerts, entapissats de plomes. El fred es comença a colar pels menuts porus de la roba i ja noto l'aspror de la pell tallada, als llavis. Vull anar cap a casa.

A l'arribada, morts de fred, ben a tocar de la cuina encesa, mostrem el recapte a la mare i, els tords van directes al taulell de ferro de la cuina on també hi jauen de panxa per amunt, dues perdius que l'avi s'ha fet seves en un altre indret, durant el matí. Les peces han de reposar fins l'endemà, totes arenglerades, silencioses i immòbils.

Plomem-los. Les plomes més menudes s'enfilen parets amunt a tocar

del sostre de la cuina, dibuixant petites corbes dolces i suaus com les onades de primera hora del matí, en un dia encalmat. Tot i no deixar de plomar, hi bado i a dins en sento la voladissa, encara són una mica vives.

Ara les panxes. Donar-los un co-

pet sec entre el tòrax i l'abdomen i passar-los els dits per extreure'n els budells, els pedrers i les freixures, el fetge no, que és bo, compte amb la fel, però, que amargueja. M'agradava sentir la força dels dits estirant-los el pap i que em seguí tot sencer, sense estisores. M'inquietava més aquell impàs de salivera perquè jo ja tenia la boca feta aigua, i els veia al plat amb aquell color torrat del cuinat perfecte.

Decidit, els tords a la brasa i les perdius en vinagreta a la cassola. Atiem el foc de la cuina econòmica i quan la flama baixa i apareix la roentor roja

i translúcida de les brases, els tords esperen, impassibles i sencers. Un trosset de cansalada viada a l'estómac, sal i a coure, tot girant-los de tant en tant per aconseguir una cocció que els deixarà al punt entre el tou i el cruixent.

A la cassola, enrossim les perdius a meitats. I ceba, molta ceba fins que sigui transparent i rossa. Fulles de llorer, grans de pebre negre, sucre i vinagre hi acaben de posar l'accent de gust que els cal.

A dinar, una mica de cada. Primer la perdiu que és més fina. De panxa per avall, coberta de ceba com si fos melmelada, em fixo en els petits puntets negres del pebre com esquitxos mal posats, el verd groguenc del llorer cuit en trenca el color. Ensumo l'enganxifor del dolç i la frescor de l'agre que s'esfumen pel menjador com si no els pogués atrapar i clavo la forquilla i el ganivet amb un gest acaparador, avariciós. Tallo i punxo un tros de pit, vull més suc. No m'agrada la carn densa i atapeïda sinó és banyada, untada, acompanyada.

M'estimo més la cuixa que és més melosa i llisquent. La desosso i que bona, dic en veu alta.

I ara els tords. Textura de fetge amb gust de fetge, intens i punyent, el punt d'amargor se suavitza amb la dolçor untuosa de la cansalada, empetitida pel degoteig de suc. Sento el deix de la llenya, passejant-se nas amunt, gola avall, recobrint la carn feréstega com un tel fi de llet bullida i em deixo arrossegar per l'última mossegada.

■ ■ ■

VALFRES Pinturas
pinturas y papeles pintados

SISTEMA MULTICOLOR
Más de 5.000 colores
al instante

977 31 71 54
Av. de Falset, 171 (ctra. de Alcolea)
43206 **REUS** (Tarragona)

Tallers de Nadal

■ Anna Cáceres

I van arribar les vacances de Nadal. Gairebé 20 dies en què els petits podien gaudir d'un merescut descans, de festes entranyables, regals, família... I els dos tallers organitzats per l'AMPA de l'escola Cingle Roig!!!!

La idea dels tallers era poder realitzar una activitat conjunta de les nenes i nens amb pares, mares, avis, àvies... Qualsevol que volgués compartir una estona agradable i de desconexió fent quelcom diferent, treballar en conjunt i gaudir, era benvingut.

D'entrada, dir que aquests tallers van ser possibles gràcies a la inestimable col·laboració de la Cristina Cavallé, qui ens va guiar en el que, qui i com de tot plegat. A més d'assumir el monitoratge dels dos tallers.

El dia 28 de desembre es va fer el taller d'espelmes. La tècnica? Escalfar parafina fins que fos líquida, posar-la en diferents motlles, refredar-los amb aigua i gel i un cop sòlida i amb la forma desitjada, a decorar! Van quedar unes espelmes xulíssimes!

El dia 4 de gener, taller de sabons. Com es fan? Escalfar glicerina, posar-la en diferents motlles, refredar-los amb aigua i gel i... Sabonets de mil formes! Tot un món de colors davant nostre!

Els tallers van ser tot un èxit, tant per afluència com per haver assolit l'objectiu desitjat que no era un altre que **passar-nos-ho SÚPER BÉ!!!!**

Curs sobre reanimació cardiopulmonar a l'escola

■ Anna Zaragoza

(Ampa Ceip Cingle Roig)

El dia 29 de gener, a l'Escola Cingle Roig de Vilaplana es va celebrar un curs sobre RCP (Reanimació Cardiopulmonar).

Per què un curs així?

Des de l'AMPA vam creure molt important que els nostres fills/es, mares, pares, mestres, gent del poble, en definitiva, tota la comunitat educativa, pogués respondre davant d'una urgència.

Reaccionar bé davant d'una emergència és primordial per poder salvar vides, moguts per aquesta idea i coincidint amb un gran projecte, com és el "Projecte Andrea" (<http://www.saniform.es/>) vam decidir sumar esforços i portar aquesta gran iniciativa a la nostra escola.

Què és la RCP?

La reanimació cardiopulmonar és un procediment d'emergència per salvar vides que s'utilitza quan una persona, pel motiu i que sigui, ha deixat de respirar i el cor ha deixat de bategar.

Fer bé una bona RCP permet que els primers minuts (abans que arribi

l'ambulància o algú qualificat) la persona que es trobi al costat o a prop pugui reaccionar i oxigenar bé el cos, el cervell i poder així salvar la vida o minimitzar l'impacte al mínim.

La veritat que no ens esperàvem una resposta tan positiva, la sala polivalent de l'escola va quedar plena de gom a gom, per pares i mares, alumnes, mestres i gent del poble amb moltes ganes d'aprendre.

El curs es fa molt amè, senzill, però suficient per tindre els conceptes clars, a més adaptat a tots els nivells, tant per nens/es petits com pels més grans, fent grups diferents.

Als més petits de l'escola se'ls ensenya una cançó perquè recordin el més bàsic, els passos a fer.

Els més grans tenim una xerrada més tècnica que ens remarca els passos a seguir. Finalment tots tenim la part pràctica amb ninos, amb els quals podem fer la RCP.

La veritat és que vam passar la tarda envoltada de gent meravellosa i aprenent coses importantíssimes. Amb ganes d'aprendre més coses i amb cursos pendents apuntats a l'agenda.

C/ major, 12 - REUS, 43201
tel. 977 342 498

iuca

iucamodatg@gmail.com

SERVEI DE TAXI 6-Q
7/8 places

L'Aleixar
mòbil 689 029 326

Dinar de Nadal a l'Escola Cingle Roig

■ Dolors Sentís

És simplement genial!! Un dinar de nadal de l'escola a un restaurant, com si fossin una empresa!!! És una de les activitats que s'organitzen a l'escola que més m'agraden, fins i tot pagaria per veure-ho.

Cada any, i crec que ha estat des del principi de la reobertura de l'escola, pels volts de Nadal i abans d'acabar l'escola, s'encarrega un dinar a ca la Peirona, per celebrar les festes. Tots els nens de l'escola dinen junts de restaurant, la Pili s'encarrega de triar el que menjaran i el Joan M^a els prepara una taula ben llarga. La Mercè, el Joan M^a fill, la Montse i la Mercè Vall en-

llesteixen el dinar i els nens només s'han de mudar una mica... l'ocasió s'ho val.

Enguany van menjar:

Canelons de primer, la Mercè m'explica que en deferència a les famílies marroquines fan uns canelons a part només de pollastre.

De segon, pollastre al forn.

I de postre, torrons, polvorons.....etc.

I després del postre....el xupito!!!! (sense alcohol), com xalen!!!!

La Montse, que els serveix el dinar, diu que trien un dinar molt pràctic, perquè la sopa....ja se sap...es taquen... cau per terra....Ja uns dies abans la Conxi els comunica quants seran i entre la Montse i el Joan M^a preparen les taules, enguany dues!!! Eren 46 en total entre nens i professors.

El Joan M^a diu que no se sent ningú, queda parat del bé que es porten aquests nens, la Conxi els distribueix per les taules i així els petits sempre estan acompanyats d'un gran, no comencen a menjar fins que no estan tots asseguts a taula. El Joan M^a em comenta que ell no es portava tan bé i no feia tan de cas al mestre quan anava a escola!!

Els grans ajuden als petits a tallar, escurar i acabar els plats, diu la Montse.

La Mercè diu que està molt contenta de tenir aquests clients, no els veu mai, però li fa molta il·lusió que vinguin cada any. També comenta que no se sent gens de xivarri des de la cuina.

Parlant amb gent que han coincidit el mateix dia a dinar amb els nens, destaquen el bé que es porten, com estan de formals, sense crits i sense aixecar-se de la cadira.

També comentem amb el Joan M^a i la Mercè que és una tradició que creiem que no la fan enlloc més, una particularitat de l'escola de Vilaplana que s'ha de conservar.

Anem a buscar tions!!!!

■ Dolors Sentís

Enguany que tenim un hivern tan atípic, amb el bo que fa a les tardes, algun dia tot sortint de l'escola hem anat a fer un tomb pels voltants de Vilaplana. Un dia, ens va acompanyar el Manolo (avi de la Sílvia i el Marc), gran coneixedor del terme, del bosc i dels animals que hi viuen. De seguida ho va veure....rastre de tions!!!! Ui ui ui... ens havíem d'espavilar!!! L'Ampa de l'Escola Cingle Roig ens va organitzar una excursió per anar a buscar tions!!! Una trentena de nens amb les seves famílies ens vam trobar al davant de l'escola i tot seguint el Manolo vam anar fent camí seguint unes petjades que semblaven de tions... de molts tions!!!! Després d'una paradeta per recuperar forces i esmorzar, vam arribar al bosc de l'Olla i... una estampida de nens va travessar tot el bosc buscant el seu tió. Crits d'alegria i sorpresa omplien el paratge i tothom va trobar el seu tió. Ens estaven esperant per anar cap a casa... tots junts, deuen ser molt amics!!!!

Per acabar la gran festassa que fèiem tots, petits i grans, l'Ampa ens va preparar un bon vermut i refresc. Vam passar un matí divertit i ple de màgia.

Tions de Vilaplana!!!!!!
Fins l'any que ve!!!!

VILAPLANA I EL MÓN: ELS INVENTS DE LA XINA

Les nenes i els nens de la classe de la pizza

Aquest curs els alumnes de 1r i 3r estem estudiant països del món. Hem estat estudiant la Xina i n'hem après moltes coses. Hem estat investigant sobre els invents i avenços que hi ha hagut al llarg del temps i aquí us mos-

trem un recull dels invents que han fet les nenes i nenes de la classe de la Pizza.

Esperem que sigui interessant també per vosaltres!!!! Aquí teniu els dibuixos que hem fet:

Els estels

Pels xinesos els estels tenien en un origen una funció espiritual de meditació. Després va tenir un ús com instrument de pesca i també com a ús militar a l'antiga Xina.

MARTÍ MESTRE

La seda

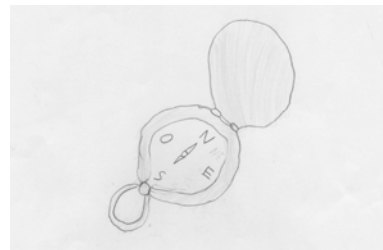
L'obtenció del fil de seda va existir a la Xina des del Període Neolític. La llegenda diu que va ser introduïda per Nûgua, l'esposa de l'heroi cultural Fuxi.

YASMINE SADDOK

La brúixola

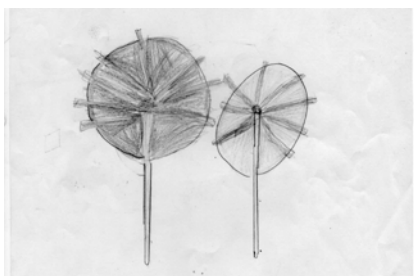
Es creu que va ser inventada a la xina, aproximadament al segle XIX, inicialment consistia en una agulla imantada surant en un atuell ple d'aigua.

CRISTIAN FLORIN

El paraigües xinès

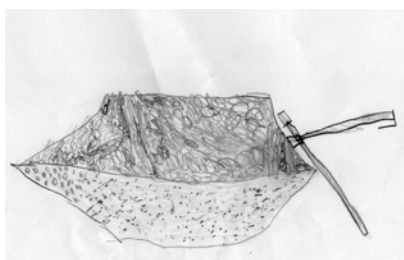
Segona la llegenda xinesa va ser inventat per Lu Mei. Va construir un bastó d'on penjaven 32 varetes de bambú cobertes de tela.

AZAHARA LLAURADÓ

L'arròs

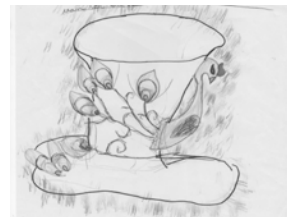
Es pensa que el cultiu de l'arròs es va iniciar cap el 7.000 anys al Sud-est asiàtic. Els primers cultius que apareixien a la Xina.

ROGER MARINÉ

La ceràmica

Segons les teories difusionistes, els primers pobles que van iniciar l'elaboració d'estrís de ceràmica amb tècniques més sofisticades i coent les peces en forns van ser els xinesos.

AISHA PABA

Josep M. Cardona Rodriguez

INSTAL·LACIONS I SERVEIS

C/ Doctor Mallafrè núm 22
43380 VILAPLANA

e-mail: instaljmc@yahoo.es - Mòbil 664 001 318

ASSOCIACIÓ
DE JUBILATS I
PENSIONISTES
DE VILAPLANA

C. del Casal, 3
43380 VILAPLANA

El carretó

Les primeres il·lustracions de carretons d'una roda procedeixen de la dinastia Han de la Xina al segle II aC i van ser trobades en murals de tombes

CLÀUDIA GUIM

El ventall

El ventall plegable va ser inventat per un xinès en el segle VII inspirant-se en el mecanisme de l'ala d'un ratpenat.

DIANA YUZKO

Els focs artificials

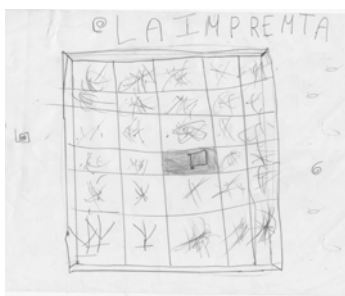
La pólvora la van inventar els xinesos amb salnitre, sofre i carbó. Anomenada pólvora negra o pólvora terrosa.

ARNAU ENGUITA

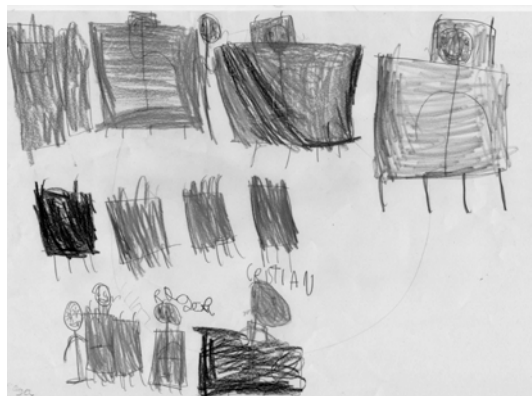
La impremta

Majoritàriament s'atribueix l'invent de la impremta a Johannes Gutenberg, tot i que en realitat la impremta de tipus mòbils procedeix de l'Extrem Orient creada per Bi Sheng qui al segle XI ja la feia servir

SÍLVIA
CHAPARRO

El Cristian també ha fet un dibuix sobre com eren les escoles.

CRISTIAN POPESCU

PASCAL PELLICÉ MARINÉ

Electricitat i calefacció

Carrer Major, 40 - Tel. 977 81 53 28
43380 VILAPLANA

pintura decorativa

**Alvar Juanpere
Olivé**

Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85
43201 REUS
Plaça de les Províncies, 1
43840 SALOU

**Grup de teatre
de Vilaplana**

P3 ADA PABA

P3 ECKWE GIRALDO

P3 LAIA MUJICA

P3 SORAYA SADDOK

P4 ARLET ENGUITA

P4 MARÇAL MESTRE

P4 PAULA OLESTI

P5 ALÈXIA SANZ

P5 ISONA JUANPERE

P5 LEO AYMAMÍ

P5 MICHAELA FRANYI

P5 MOHAMED TAYBI

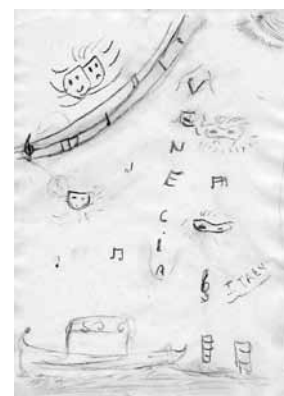
CLÀUDIA, 6 anys

ARNAU, 7 anys

MARTÍ, 7 anys

AISHA, 7 anys

SILVIA, 8 anys

YASMINE, 8 anys

ROGER, 8 anys

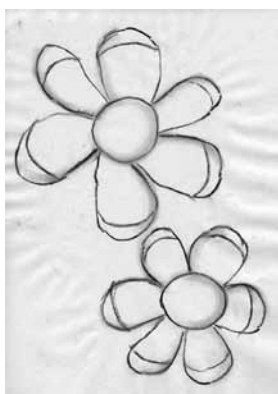
DIANA, 9 anys

INMA, 9 anys

SILVIA, 9 anys

TECLA, 9 anys

ANNA, 9 anys

MARIONA, 10 anys

QUIM, 10 anys

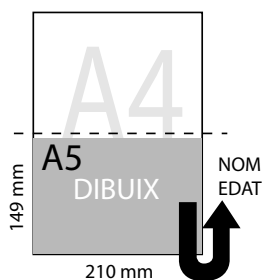
BINIAM

HILINA, 11 anys

PAU, 11 anys

Recorda que el dibuix s'ha de fer tamany "quartilla" (mig A4) i darrera cal posar el nom complet i l'edat.

**JOSEP MESTRE
SERRALLER**

**FERRO
ALUMINI
INOX**

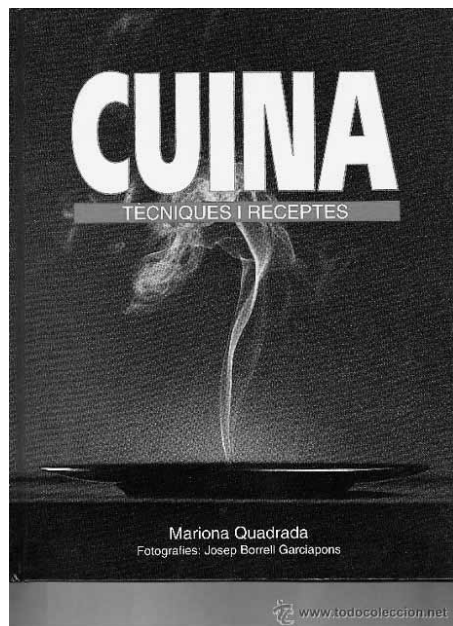
Tels: 977 76 82 68 - 670 45 59 04

De la docència culinària i els seus valors

■ **Leo D'kastro**
VILALLONGA DEL CAMP

De tant en tant, alguns clients del restaurant m'han demanat de fer classes de cuina, assegurant-me que serien els primers en apuntar-se. La veritat és que em faria gràcia, penso que seria una nova experiència, un aprenentatge nou per posar-me a la motxilla. Tot i que ja vaig fer alguna incursió al camp de la docència quan era jovenet, vaig guanyar-me alguns diners donant classes de Geometria Descriptiva (Assignatura de primer i segon curs d'arquitectura) quan feia els últims cursos, els que per cert no vaig acabar mai potser perquè passava massa temps gastant les esmentades pesetones, penso que no seria el mateix. Però sí que hi hauria alguna cosa en comú.

Quan donava classes de geometria em trobava que la majoria del alumnes el que volien era aprendre a aprovar l'assignatura, i jo el que pretenia era que l'entenguessin i l'estimessin. Tractant-se de cuina penso que la majoria de la gent el que voldrien és aprendre a fer uns plats meravellosos per enlluernar a la seva parella o a la seva futura parella gràcies a les seves virtuts culinàries o simplement utilitzar la recepta per afavorir una bona migdiada, vull dir "un buen revolcón".

Però a mi el que m'agradaria, és que aprenguessin a estimar la cuina, que aprenguessin com es caramelitza un bon sofregit, com es lliga un pil-pil, com es pot fer un fondo de marisc amb

les closques o com desfer un pollastre per aprofitar-lo millor.

Per aprendre a cuinar és molt important començar preguntant-se què passa quan poses una paella al foc, l'omple d'aigua, i després introdueixes qualsevol cosa dintre. O què passa si fas el mateix però en comptes d'aigua hi tires algun greix, oli, mantega, llard... O què passa quan agafes una plàtera, poses una bestiola sobre i la fiques dins del forn.

Cuinar és modificar les característiques d'un aliment i no sempre ha d'intervindre el foc ni la calor. La meua amiga Mariona Quadra que té un fotimer de llibres publicats, i porta moltíssims anys donant classes al seu Taller de Cuina a Reus, va escriure'n un fa molt temps, penso que l'any noranta dos del segle passat, que es diu CUINA "Tècniques i receptes" que parla de tot això. Repassa totes les tècniques de cuinar i dóna una recepta com exemple de cadascuna. Introduir amb molt d'oli i molt calent, fregir. Amb molt d'oli i foc molt suau, confitar. Amb poc oli i foc mig, sofregir... fins les que no intervé el foc, assecar, amanir.

Penso que és un dels millors llibres de cuina que conec, per no dir el millor. La majoria el que fan es donar receptes que difícilment podràs interpretar si no domines les tècniques.

Caramels

mare molas

Pastissos de "xuxes"
Detalls de batejos
i bodes
Fruits Secs
Llaminadures

C. Mare Moles, 28 Reus
caramelsmaremolass.blogspot.com

CALA PEIRONA

RESTAURANT

Carrer d'Àngel Guimerà, 1 - Telèfon 977 81 51 71
43380 VILAPLANA

Ara també imprimim en digital!!!

Ideal per a tiratges curts a partir d'1 exemplar

Av. Marià Fortuny 60-64 - 43204 REUS
Telèfon 977 345 563 - Mòbil 670 253 264
sbmartsgraf@gmail.com

Llom Rosita

■ Dolors Sentís

La meva feina no té res a veure amb la cuina, però m'agrada molt cuinar. Per això escric receptes de cuina al Pedrís. Parlo de la meva feina, perquè ja fa molts anys que m'hi dedico i m'ha portat per domicilis de tot el Baix Camp (sóc fisioterapeuta d'Atenció Primària) i sempre els he fet cap al migdia, a partir de la una... quan en quasi totes les cases preparen el dinar. Com que hi faig moltes sessions, acabes agafant confiança amb la gent i els pacients i hi parles de tot... del temps, de política, de notícies del dia a dia i sobretot de menjar.

Aquesta recepta és de la Sra. Rosita, no sé si excel·lent cuinera, però sí agradable conversadora. Em va donar aquesta recepta senzilla amb llom i altres ingredients, que et poden fer quedar molt bé i és deliciosa.

Ingredients per a 4 persones:

- 8 o 12 talls de llom (depèn de la gana)
- 3 o 4 patates tallades a daus i fregides
- Un grapat d'avellanes
- 1 all cru
- 1 all escalivat
- 1 culleradeta de farina
- 1 got d'aigua o de caldo (verdures, pollastre que sigui suau)
- 2 ous durs
- 1 grapat de pèsols

Rostim el llom en una cassola, mentre fem una picada amb les avellanes, els alls i una mica de farina per espessir. Ho afegim a la cassola amb el caldo o aigua fins que més o menys cobreixi el llom, les patates prèviament fregides i els ous durs tallats per la meitat. Que vagi fent xup-xup.

A continuació afegim els pèsols i tanquem el foc quan estiguin cuits. Si tenim carxofa en podem posar en lloc de pèsols, però prèviament fregida.

He de dir que d'un dia per l'altre aquesta cassoleta és més bona.

Que vagi de gust!!!!

■ F. Maríné

Com que aquest número de Lo Pedrís tracta sobretot de l'aigua, les fonts i els rius, avui farem uns passatemps relacionats amb l'aigua. Els dos primers són uns problemes clàssics i molt coneguts i per al tercer ens hem inspirat en la situació política espanyola post-electoral. Podeu mirar de trobar la solució o enfonsar la barca dels polítics quan tots estiguin al mig del riu! Vosaltres mateixos.

Problema 1: A la font a buscar aigua.

Anem a la font de les Creus a buscar aigua amb dues garrafes. La primera és de 5 litres i la segona de 3 litres. Què puc fer per aconseguir 4 litres exactes d'aigua? Es poden omplir i buidar les garrafes tantes vegades com vulgueu.

Problema 2: El pastor, el be, el llop i la col.

A la vora d'un riu hi arriba un pastor que porta un be, una col i un llop. Per a travessar el riu hi ha una barca que només aguanta el pes d'ell i d'un animal o ell i la col. El be es pot menjar la col i el llop es pot menjar al be si els deixen sols.

Com s'ho farà el barquer per fer passar a tots a l'altre costat del riu sense que ningú es mengi a l'altre?

Problema 3: Els polítics intentant fer un pacte de govern.

Quatre líders polítics espanyols (Mariano Rajoy, Pedro Sánchez, Pablo Iglesias i Albert Rivera) han de travessar l'Ebre per anar a Madrid a formar govern. Tenen una barca on només n'hi caben dos. Però han de vigilar de no deixar a un costat del riu a tres que es puguin ajuntar i pactar un govern de coalició. Per exemple, el Rajoy no pot deixar a un costat del riu el Sánchez, el Rivera i l'Iglesias perquè llavors faran un pacte i l'abandonaran a l'altra banda; el Pedro Sánchez tampoc no pot deixar el Rajoy amb els altres dos perquè s'ajuntarien i ell es quedaria sol.

Com s'ho faran per travessar el riu i anar cap a Madrid a seguir marejant la perdiu?

(De moment porten des del 20 de desembre intentant travessar-lo. Potser quan surti la revista ja ho hauran aconseguit. O ja s'hauran ofegat!)

AGRÍCOLA I SECCIÓ DE CRÈDIT VILAPLANA, S.C.C.L.

Les nostres fonts

FONT del
JOANILLO
A la vall d'en Bassa

Amb el suport de la
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

**AJUNTAMENT
DE VILAPLANA**

Amb el suport de la
Diputació Tarragona

**CONSELL COMARCAL
DEL BAIX CAMP**

LO PEDRIS

